Regd. No. H 18.

విడిప్రతి 30 పైసలు

శుక్రవారం 26-1-73

నెల్లూరు ఐరన్ సిండికేటు
సంతపేట – నెల్లూరు
మావద్ద ఇనుములు, అన్నిరకములు హోల్ సేలు వెలకు లభించును. మద్రాసు-విజయవాడ పోనుఅవసరంలేదు.

జమీన్ రైతు

స్థాపకులు : నెల్లూరు వెంకట్రామానాయుడుగారు

సంపుటి 45 సంపాదకుడు : నెల్లూరు శ్రీరామమూర్తి సంచిక 3

రబ్బరుస్టాంపులకు
అచ్చుపనులకు
అరుణా ప్రింటర్సు
రాయాజీవీధి - నెల్లూరు

రక్తపాతాన్ని ఆపండి! వాస్తవాన్ని గుర్తించండి! రాష్ట్రాన్ని విభజించండి!

ఎటుచూచినా రక్తపాతం! ఎక్కడ అడుగు పెట్టినా రక్తపు మడుగులు; రణరంగ భీకరదృశ్యాలు! పచ్చని ఆంధ్రభూమి ఎర్రబారిపోయింది. నిత్యకళ్యాణంగా విలసిల్లవలసిన తెలుగుగడ్డ శ్మశాన సాదృశ్యంగా రూపొందింది. కన్నబిడ్డలవేడినెత్తురు తెలుగుతల్లి గుండెలలో ఇంకి, కోపాగ్ని జ్వాలల నెగజిమ్ముతున్నది. అటు విశాఖనుండి ఇటు అనంతపురం వరకు ఆంధ్రావనిపై ప్రవహించిన రుధిరధారలనుండి పైకిఎగస్తున్న పొగలుసెగలు తెలుగుతల్లికి అరుణారుణ నీరాజనాలర్పిస్తున్నవి.

ఎందరు అమాయకులు, ఎందరెందరు యువకులు ఆంధ్రావేశంలో, ఉద్యమస్ఫూర్తితో ప్రాణాలను సైతం తెగించి పోరాటం సాగిస్తున్నారో, నిర్భయంగా నిస్సంకోచంగా నిస్వార్థంగా తుపాకి గుండ్లకు తమ గుండెల నెదురొడ్డినిలుస్తున్నారో, తమ ఆశయ సఫలతకోసం అమరులైపోయారో, అమరవీరులై నేలకొరిగిపోయారో లెక్కించలేము. మొన్న మొన్న విజయవాడ, గుంటూరు, ఏలూర్లలో జరిగింది కేవలం ఆందోళనోద్యమం మాత్రమే కాదు; అది ఆంధ్రయుద్ధం. వీధులే యుద్ధభూములై, ఉద్యమకారులే సైనికులై సాగించిన భీకర పోరాటాలివి!

హృదయంవుంటే అది ద్రవించక మానదు. కన్నీరు ఇంకా మిగిలివుంటే అది వర్షించక మానదు. మనస్సు అనేది వుంటే అది మారకతప్పదు. గుండె అనేది వుంటే అది వెయ్యివ్రక్కలు కాకతీరదు.

ఎన్నాళ్ళీ నరకజీవితం? ఎంతకాలం ఈరక్తపాతం? ఎన్నినాళ్ళీ దారుణ మారణ పోరాటం? ఎవరిమేలుకోసం, ఎవరిబాగు కోరి, ఎవరి భవిష్యత్తునెంచి ఈ రక్త తర్పణం?

ఆంధ్రదేశం మండిపోతున్నది. ఈమంటలార్పేశక్తి, ఈ ఆవేశాగ్నిని చల్లార్చే శక్తి ఎవరికీలేవు. అటు తెలంగాణా రగులుకొనబోతున్నది. ఇప్పుడిప్పుడే నిప్పు రాజుకొంటున్నది. ఈ అగ్నిజ్వాలల నుండి ఎవర్ని ఎవరు రక్షించగలరు? వాదనలకిది సమయంకాదు. సంప్రదింపులకిది తరుణంకాదు. సమాలోచనలకిప్పుడు అవకాశంలేదు. ఇక మీనమేషాలులెక్కిస్తే, వాస్తవికతను గుర్తించక తప్పుడు అంచనాలతో వ్యవహరిస్తే చేయిమించిపోతుంది. చేతులు కాలినతర్వాత ఆకులు అదుకోవు!

రాష్ట్ర కేంద్ర ప్రభుత్వాల అవకతవక విధానాలవల్ల, సమయోచిత నిర్ణయాలు చేయలేని అసమర్థతవల్ల పరిస్థితి విషమించిపోయింది. ఇక సమైక్యతకు అర్థం లేదు. విభజన అనర్థదాయకమే కావచ్చు; ఉభయప్రాంతాలకూ నష్టకరమే కావచ్చు; నింపాదిగా నిశితంగా ఆలోచిస్తే అది రెండుప్రాంతాల భవిష్యత్తుకూ గొడ్డలిపెట్టు అనిపించినా అనిపించవచ్చు. కాని ఆ అవకాశం మీరిపోయింది. కలసివుండే దశ దాటిపోయింది. ఇరువైపులా యుద్ధ మేఘాలు ఆవరించి గర్జిస్తుంటే; ద్వేషాలు ప్రజ్వరిల్లి అడ్డుగోడలుగా నిలిచిపోతుంటే - ఇక ఈ వాతావరణంలో ఐక్యంగా వుండడం అసంభవం.

రాష్ట్రపతి పాలన విధించి వారం దాటింది. ఈ వారం రోజుల్లో రాష్ట్ర పరిస్థితి [illegible] భవిష్యత్తు స్పష్టం కాగలదని ఆశించాము. కాని రోజురోజుకూ పరిస్థితులు క్షీణిస్తున్నాయి; ఉద్యమం ఉధృతమౌతూవుంది; [illegible] సాగిస్తున్నాయి.

పి.వి. నరసింహారావు వైదొలగడంతో కొందరు కాంగ్రెసు నాయకులు సంతృప్తిపడి, సర్దుబాటవుతారా అన్న సందేహాలు వ్యక్తమయ్యాయి. కాని ప్రజానీకం వారికా అవకాశమివ్వదలచలేదు. తాము కోరేదాకి, ఉద్యమాన్ని నిరుత్సాహపరచడానికి నాయకుల చేతుల్లో ఏమీలేదని కాకినాడ సమావేశాలు రుజువుచేశాయి. ఈరోజు నాయకులు నాయకులుకాదు; ప్రజలే నాయకులు; ప్రజలే నాయకులను నడిపించే, శాసించే, నిర్ణయాలు చేయించే అధినాయకులైనారు. వారిని కాదనిపోయేశక్తి ఏ [illegible] నాయకుడికైనా లేదు.

తిరుపతి సమావేశాలకు, కాకినాడ సమావేశాలకు వున్న భేదం గమనిస్తే ఉద్యమ స్వరూపం అవగాహనమవుతుంది. తిరుపతికన్నా ఎక్కువగా కాకినాడకు జనాలు, కాంగ్రెసు సభ్యులు హాజరు కావడం పెద్దవిశేషంకాదు; గమనించవలసిన సంగతులు. సమావేశాలు ఏర్పాటుచేయడం, తమబలం చూపించడం తప్ప స్వతహాగా ఒక కార్యక్రమాన్ని ఇవ్వలేకపోతున్న కాంగ్రెసు నాయకులకు కాకినాడ ఒక నూతన దివ్వె వెలిగించింది. పార్టీ సభ్యత్వాలకి రాజీనామాచేస్తామని అనడమేగాని, పదవులనుండి వైదొలగుతామని అనలేకపోయిన కాంగ్రెసువారిని జనప్రవాహం నిలదీసి అడిగింది. పార్టీకే కాదు, పదవులకూ రాజీనామాలివ్వమని ఆదేశించింది. ఐతే ఆ ఆదేశాన్ని కాంగ్రెసు వారు ఇప్పటికిప్పుడే ఆచరించకపోవచ్చునుగాని ఎంతోకాలం దాటవేయలేరని మాత్రం కాకినాడ స్పష్టంచేసింది. ఇప్పుడు కాకున్నా, రేపు ఫిబ్రవరి 5వ తేది నాటికి, అప్పటికి 'ప్రత్యేకాంధ్ర' నిర్ణయం రాకపోతే కాంగ్రెసు శాసనసభ్యులు, పార్లమెంటుసభ్యులేకాదు; ఇప్పుడు పదవుల్లోవున్న అందరు ప్రజాప్రతినిధులతో ప్రజలు రాజీనామాలు చేయించినా ఆశ్చర్యపడనవసరం లేదు.

ఏపవరూలేని హైపవర్ కమిటి అలా గజస్తంభంలాగ తయారైంది. రాష్ట్రపతి పాలనకు సిఫారసుచేసేందుకే ఈ కమిటీ ఏర్పడ్డారా అనిపిస్తుంది. ఆ కమిటీ సిఫారసునైనా చేయవచ్చునని, చివరికి రాష్ట్ర విభజనను కూడా సూచించవచ్చునని కాంగ్రెసు అధ్యక్షుడు శంకర్ దయాళ్ శర్మ అంటే; రాష్ట్ర వ్యవహారాలను పరిశీలించేందుకు హైకమాండ్ తరఫున వచ్చిన చంద్రజిత్ యాదవ్ ఆ ప్రకటనను ఖండించారు. రాష్ట్ర విభజనను గురించి హైపవర్ కమిటి

—తరువాయి 5వ పేజీలో

ఉత్తరక్రియలు

13–1–73వ తేది సూర్యోదయాత్పూర్వము 3-5 గంటలకు

నాతండ్రి

శ్రీ పసుపులేటి సిద్ధయ్యనాయుడుగారు

స్వర్గస్థులైరి.

31-1-73 తేది బుధవారము కర్మక్రతువులు గూడూరులో మా స్వగృహమునందు జరుగును. కాన తెలుపడమైనది.

ఇట్లు
పసుపులేటి రామయ్యనాయుడు.
గూడూరు.

కామధేను శిల్క్సు

(APPROVED RETAIL CALICO SHOW ROOM)

న్యూ టెక్స్‌టైల్స్ షో - రూము

చిన్నబజారు (Tel) 946) నెల్లూరు.

మీ అభిరుచులకు అనుగుణంగా నాగరిక డిజైనులలో అన్నిరకములు తెప్పించియున్నాము.

కంచి - కొళ్ళేగాల్
ధర్మవరం - బెనారస్
ఔరంగాబాద్ - వరయూర్
మాధవరం - మధుర
కోయంబత్తూరు - కోడంబాకం

గ్వాలియర్, కాల్‌సిల్కు, కాంజి డైయింగ్, మఫత్‌లాల్ బెంగాల్ సూటింగులు షర్టింగులు, ధోవతులు.

"సి త్రూ టెరీకాట్ షర్టింగు" మావద్దేదొరుకును

దయచేసి ఒకసారి విచ్చేయండి. అందరి కోర్కెలు తీర్చగల కామధేనువు అని రుజువుకాగలదు.

☆ జమీన్‌రైతు ☆

శ్రీ పరీధావి పుష్య బహుళ అష్టమి శుక్రవారం 26-1-1973

రాజీనామాలు- పార్టీకికాదు; పదవులకివ్వాలి!

రాష్ట్రంలో పరిస్థితి హృదయవిదారకంగా పరిణమించింది; అందోళన హింసా రూపాన్ని పొందింది. కాల్పులు, కర్ఫ్యూలు, దావులు, రక్తపాతం తప్ప మరోవార్త లేదు, వరో కార్యకలాపంలేదు. ప్రభుత్వంలేదు, ప్రజాతినిధ్యంలేదు అంతా భయానకంగా, బీభత్సంగా, బాధాకరంగా వుంది. పట్టణగాలే కాదు దీనస్థితి కమ్ముకొని వున్నాయి.

మూడుమాసాలు దాటింది, మామూలు పరిస్థితులు మృగ్యమై! విరోధాకారాలు, విచ్ఛిన్నాకారాలు సమస్య పరిష్కారమైపోతుందని, పరిస్థితులు చక్కబడిపోతాయని, అహింసాయుత ప్రాణాల బలి ఆగిపోతుందని, ఆంధ్ర పట్టణాలలో రక్తం ప్రవహించడం నిల్చిపోతుందని, స్మశాన వాటిక అయిపోయిన ఆంధ్రభూమిపై శాంతి నెలకొనగలదని, ప్రజాలోపాగ్ని చల్లార్చబడగలదని ఆశించి, నిరీక్షించి నిర్వేదం మిగులుతున్నది. రాష్ట్రం సమూలంగా దహించుకొనిపోతుంటే, రాజకీయవాదులైతే చూస్తూ కాలంగడప గలుగుతున్నారేకాని, సామాన్యుడు మాత్రం గుండె బాదుకుంటున్నాడు, నిస్సహాయతతో మతి కోల్పోతున్నాడు!

ఎప్పుడో పరిష్కారమైపోవలసిన సమస్య యిది. ఒక్క రక్తపు బొట్టు చిందకుండా, ఒక్క ప్రాణి చావకుండా, సి. ఆర్. పి. సైన్యాల ప్రమేయం లేకుండా పరిష్కారమైపోవలసిన సమస్య ఇది. ఈ సంక్షోభము, ఈ మారణహోమము లేకుండా ప్రశాంతంగా పరిష్కారమైపోవలసిన సమస్య. వారవారానికి మారిపోతున్న పరిస్థితులు గమనిస్తున్నవారు, ఆంధ్ర జిల్లాలలో ప్రజల మధ్యవుండి పరిణామాలను ఎప్పటికప్పుడు అవగాహన చేసుకుంటున్నవారు, చేయిదాటిపోతున్నదని, అదుపు తప్పిపోతున్నదని, అరాచకం పాలైపోతున్నదని, రాష్ట్రవిభజన తప్ప మరో మార్గాంతరం లేకుండా పోతున్నదని ఆవేదన చెందడం, ఆందోళనపడడం, అలమటించిపోవడం తప్ప; పరిష్కరించవలసిన పెద్దలకు చీమకుట్టినట్టుకూడా లేకపోయింది.

కాంగ్రెస్ అగ్రనాయకులు ఉద్యమ స్వరూపాన్ని అర్థం చేసుకోలేకపోయారు; ఉద్యమ తీవ్రతను గుర్తించలేకపోయారు; ఉద్యమ పోకడను గమనించలేకపోయారు; దాని పరిణామాలను వూహించలేకపోయారు - ఎక్కడో ఆకాశంలో విహరించారు; వూహా ప్రపంచంలో సంచరించారు; వాస్తవికతకు దూరమైపోయారు. ఆంధ్ర ప్రాంతాన్ని, ఆంధ్ర ప్రజలను క్షోభ పెట్టారు!

ప్రధాని ఇందిరాగాంధీ ఎందుకు ఇంత ఉదాసీనత వహించిందో, నిర్లక్ష్యం చేసిందో దురూహ్యం. రాష్ట్ర విభజనకు ఆమె వ్యతిరేకమంటే అర్థం చేసుకోగలం; ముఖ్యమంత్రిని మార్చడంలో ఆమెకు ఒక్కలున్నాయంటే అర్థం చేసుకోగలం. కాని ఆంధ్రరాష్ట్రం దహించుకొని పోతుంటే, తాను అభిలషించే సమైక్యత గంగలో కలసి పోతుంటే ఆమె స్థిమితంగా ఎందుకు కూర్చున్నదో, ఎట్లా కూర్చోగలిగిందో అర్థంకావడం లేదు. గత పరిస్థితులు ఆమె దృష్టికి పోకపోవడం అనే ఈ వుదాసీన వైఖరికి కారణమనుకోవడం పొరపాటు. శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు తన పదవిని కాపాడుకొనటకు ఆమెను మభ్యపెట్టారనుకొందాం; ఆర్థికమంత్రి చవాన్, హోంమంత్రి దీక్షిత్, హోంశాఖ సెక్రటరీ గోవిందనారాయణసింగు వచ్చి చూచివేసినట్లు? ఢిల్లీలో కూర్చొని నిత్యం పరిస్థితి విషమిస్తున్నదని ప్రధాని దృష్టికి తెస్తుండిన ఆంధ్ర పార్లమెంటు సభ్యుల ఆందోళన ఏమైనట్లు? దేశవ్యాప్తంగా పత్రికలు చేసిన ఘోష ఏమైనట్లు? సైన్యం, సి. ఆర్. పి. దళాలు చాలక ఇతర రాష్ట్రాల పోలీస్ బలగం ఆంధ్రలో నిర్వహేయటం ఎందు కొరకనుకున్నట్లు? ఇవన్నీ ప్రధానికి తెలియవని, ప్రధాని పరిస్థితుల తీవ్రతను అవగాహన చేసుకోలేనంత అమాయకురాలని ఎవరనుకోగలరు? ఆంధ్రరాష్ట్రం ఈ విధంగా అరాజకంతో కుమిలిపోవలసిన రాతకుంటే, ఆమెకు బుద్ధిపుట్టలేదనుకోవలసిందే! అది మన దురదృష్టమనుకోవలసిందే!

ముల్కీబిల్లుకోటి ఇచ్చినదివరాలన్, వివరణలను, హామీలను ప్రధాని ముందే ఇచ్చి వుంటే; తొమ్మిదిమంది ఆంధ్ర మంత్రులకు ఈ విషయంలో నచ్చచెప్పి వుంటే; వారు నిస్పృహతో తెగింపుకు పాల్పడకుండా చేసి వుంటే, ఆ బిల్లును మరికొంత ముందే ప్రవేశ పెట్టివుంటే- వుద్యమం ఇంతటి తీవ్రదశకు రాదు. ముఖ్యమంత్రి నరసింహారావు విఫలుడయ్యాడని, పార్టీ ఐక్యతను కూడా ఆయన కాపాడలేక పోయాడని, ఆయనపట్ల పార్టీలో వ్యతిరేకత ప్రబలిందని, అది వుద్యమానికి వరితపు పుస్తున్నదని వెల్లడైనపుడు; తాను స్వయంగావచ్చి, పార్టీని సర్దుబాటు చేసి, పేదసాద ప్రజలకు విజ్ఞప్తి చేయగలిగి వుంటే, వుద్యమ వుధృతిని అరికట్టి గండి వచ్చు. కేంద్రప్రభుత్వం సరే; అఖిల భారతకాంగ్రెస్ సంఘం కూడా మూగ నోమువహించింది. చేతులుకాలినతర్వాత ఆకులు పట్టుకున్నట్టు నియమించబడిన వున్నతాధికార సంఘాన్ని ముందే నియమించివుంటే; ఆ సంఘంలో అందరికి ప్రాతినిధ్యం కల్పించివుంటే; అది రాష్ట్రమంతా తిరిగి కాంగ్రెస్‌వాదులను కలుసుకునే అవకాశం కల్గించివుంటే, కాంగ్రెస్ వాదులు ఇంతగా విరితెగించివుండే అవకాశం కల్గేదికాదు; ఆ కమిటీ ఇంత నిరుపయోగమైవుండేదికాదు.

ప్రధాని సమయం మించిపోయిన తర్వాత మేల్కొన్నది. కొందరు కాంగ్రెస్‌వాదులే తనను దెబ్బతీయుటకు ఈ వుద్యమాన్ని వుపయోగించుకుంటున్నారని; తన సోషలిజంకూడా వారికి నచ్చడంలేదని ఆమెవాపోతున్నది వీళ్ళందరూ సోషలిస్టులని ముద్రవేసింది ఆమే; వీళ్లందరూ సోషలిజానికి పెట్టనికోటలని చెప్పి గర్వించిందీ ఆమే. అటువంటి ఇందిరమ్మ దేశంలో సోషలిజంస్థాపించడం వారికిష్టం లేదని ఇప్పుడు చెప్పడం హాస్యాస్పదంగానే వుంటుంది. ఆనాడు వీళ్ళందరూ బూటకపు సోషలిస్టులని చెప్తే ప్రజలు ఎట్లానమ్మేవారో, ఇప్పుడు ఇందిరమ్మ మాటలూ విశ్వసించుకునే స్థితిలో ఆంధ్ర ప్రజలు లేరు హింసావర్యలు లాభదాయకం కాదని హితబోధచేసినా లక్ష్యపెట్టే వాళ్ళులేరు. ఇప్పటికైనా సమయం మించిపోలేదని, ఇందిరాగాంధీ ఒక్కతే పరిస్థితిని కాపాడగలిగివుంటుందని కొందరు అభిప్రాయపడుతున్నారు. కాని ఆమె అయినా ఈనాడు చేయగలిగింది; చేయవలసింది ఒక్కటే-రాష్ట్ర విభజన; తద్వారా ఈ సమస్యకు సంబంధించి రాజకీయవాదుల బారినుండి ప్రజలను శాశ్వతంగా కాపాడడం! క్షణమైన ఆలస్యం లేకుండా రాష్ట్రవిభజనను ప్రకటించగలిగితే, ఆంధ్రులకు ఆమె మహోపకారం చేసినట్లవుతుంది. కాని నాటి సమావేశ తీరుతెన్నులు చూసిన తర్వాత అంకొక సత్తు సూచనలేదు. చెప్పలేము.

రాష్ట్రవిభజనకు ప్రధాని తనంత తాను సమ్మతిస్తుందనే ఆశ కనపడటంలేదు; ఆమె వైఖరి ఈ క్షణానికి దృఢంగానే వుంది. సమైక్యతా కాంక్షతో ఇప్పుడూ కాలయాపన జరగడమంటే, ప్రజలను ఇంకాకూడా క్రూరమైన హింసలకు గురిచేయడమే అవుతుంది. పరిష్కారానికి, కీలకం పదవమనాయకుల చేతిలోనే వుంది. ప్రజల చేతిలో నే వుంది ఆ మార్గమే ఇప్పుడు శరణ్యం.

ఈ మూడునెలలుగా వివిధ వర్గాల ప్రజలు ఎన్నో కష్టాలనుభవించారు, ఎన్నో బాధలు పడ్డారు, ఎన్నో త్యాగాలు చేశారు. ఎంతో ఓర్మి వహించారు. ఎంతో నష్టం, కొలుకోలేనంత నష్టం జరిగిపోయింది. విద్యార్థులు చదువులు పోగొట్టుకున్నారు; వుద్యోగులు ఆఫీసులకు దూరమైనారు; డాక్టర్ల సమ్మెతో పేదవాడికి కనీసవైద్య వసతి లేకుండా పోయింది, కలరా తగిలినా దావుకప్ప చికిత్సలేదు; వ్యాపారాలులేవు; ఒకరి యోగక్షేమాలు ఒకరు తెలుసుకునే తపాలా సౌకర్యాలు లేవు; బండ్లు కర్ఫ్యూలతో సామాన్యుడి బ్రతుకుతెరువు పోయింది; రైళ్ళు పడగొట్టబడుతున్నాయి, గూడ్సు వ్యాగన్లు దోచుకోబడుతున్నాయి, ఆఫీసులు తగులబెట్టబడుతున్నాయి, బస్సులు దగ్ధంచేయబడుతున్నాయి, అమాయక ప్రాణాలు ఆహుతైపోతున్నాయి. ఈ మారణహోమం ఇంకా కొనసాగితే ప్రత్యేక రాష్ట్రంలో మిగలబోయేదేమీవుండదు; ప్రత్యేకతవల్ల ప్రజలకు మేలు కలిగేదీ ఏమీవుండదు.

మన శాసనసభ్యులు తలచుకుంటే క్షణంలో ప్రత్యేక రాష్ట్రం వచ్చితీరుతుంది. ఇప్పటివరకు వీరు మాటలుచెప్పారు; ప్రజలు మూల్యం చెల్లించారు. ఇక ప్రజల బదులు నాయకులే త్యాగంచెయ్యాలి. శాసనసభ్యులందరూ మూకుమ్మడిగా రాజీనామాచేయగలిగితే ప్రత్యేకరాష్ట్రం వచ్చినట్లే భావించవచ్చు. రాజీనామాలు చేయడమంటే పార్టీకికాదు; పదవులకే నేరుగా రాజీనామాచేయాలి. పార్టీకి పంపడమంటే, పదవిని భద్రపరచుకోవడమే. కాంగ్రెస్ ప్రాథమిక సభ్యత్వాలకో, పార్టీ సభ్యత్వాలకో రాజీనామా యివ్వడం రాజీ బేరానికి అవకాశం కల్పించుకోవడమే. ప్రజలు అత్మార్పణ చేయగలిగినపుడు, వీరు ఈమాత్రం త్యాగంచేయలేరా? కాంగ్రెస్ శాసనసభ్యులేకాదు, ఆ దళంలోనూ వేర్పాటువాదులేకాదు, రాష్ట్రాన్ని ఈ కల్లోలం నుండి కాపాడడానికి సమైక్యతావాదులు; ఇతర పార్టీలవారు సైతం తమ పదవులకు రాజీనామాలివ్వాలి. ప్రత్యేక రాష్ట్రము, ప్రజల శ్రేయస్సు ఏమాత్రం తమ లక్ష్యమైనా, వీరు వెంటనే ఆ పని చేయాలి. తాము పదవులలో వుంటూ, ప్రజలను బలిపెట్టడం భావ్యంకాదు, తాము పదిలంగావుంటూ ప్రజలను తుపాకులకు ఎదురుగా నిలవమనడం న్యాయంకాదు. ప్రజలూ ప్రతి శాసన సభ్యునిచేత, అధికారపదవిలో వున్న ప్రతి వుద్యమకారునిచేత రాజీనామా ఇప్పించాలి; అదే ప్రత్యేకరాష్ట్రసాధనకు శాంతియుతమైన తిరుగులేని మార్గం.

జనవాణి

పాపిరెడ్డిగారి ఉపన్యాసం- ఒక ఖండన

17 తేది బుచ్చి నిరాహారదీక్ష శిబిరం వద్ద శ్రీ బెజవాడ పాపిరెడ్డి చేసిన ప్రసంగంగూర్చి విలేకరులు, వుద్యమాన్ని బలహీన పరచుటకు మీరు ప్రకటించారు. మీ విలేకరి బాధ్యతారహితంగా వివిధరకాలు వ్యాఖ్యానాలు చేశారు. ఆరోజు వుపన్యాసం నేను విన్నాను. పాపిరెడ్డిగారి ప్రసంగం యిది-

"కేంద్ర ప్రభుత్వం ఆంధ్రుల ప్రత్యేక రాష్ట్రవాంఛను కొంతవరకైనా అంగీకరించిందనడానికి నిదర్శనమే రాష్ట్రపతి పాలన రావడం. కాని అంతమాత్రంచేత మనకోర్కె తీరినట్లుకాదు. అధికారపాలన ఎక్కువౌతుంది. అంత్రిదులకు ఉద్యోగులు తట్టుకోగలగాలి. ఉద్యమం నడుపుటలో గడ్డు పరిస్థితుల నెదుర్కొనుటకు అవసరమైనబలం మనం సమకూర్చుకోవలసి వుంటుంది. ఈ ఉద్యమంలో ముఖ్యులైన ఎన్. జి. ఓ లకు సహాయం చేయాల్సి వుంటుంది ఎవరాకు కంచెడు వడ్లులెక్కన వసూలు చేసి ఉత్తరాది మొత్తరే మనంగూడా వారికి సహాయపడాల. ఈకార్యక్రమం పెద్దైనా నలుగురు సంఘంగా విర్పడి చేస్తే బాగుంటుంది. వనూల్పో సంఘం అంటేనే నాకుభయం. అందువల్ల ఉత్సాహవంతులు కలుసుకొని చేస్తే బాగుంటుంది. మనము, తెలంగాణా వాళ్ళువిడిపోతే మనమధ్యన నీళ్ళుగాదా, దాలు, ప్రాజెక్టు ఖర్చులు, పంపకాల తగాదాలు మొదలైనవి వస్తాయని చంద్ర జిత్ యాదవ్‌గారు సెలవిచ్చి వుండారు. నీళ్ళు అప్పులు, ఆస్తుల వ్యవహారాలు అన్నీ 1956 లో తెలంగాణా జిల్లాలను మనలో కలుపుకునేటప్పుడే, ప్రాజెక్టులు వచ్చేటప్పుడే తీర్మానం చేసుకొన్నారు. అందువల్ల కొత్తగావచ్చే తగాదాలేమీలేవు. మనకు కేపిటల్ ఒకటే తకరారు. అందుకనే నేనొక సలహా చెప్పుతాను తెలంగాణా వెనుకబడిన ప్రాంతం కాబట్టి కేపిటల్ కయ్యేఖర్చు నూరింట్లో యాభైతో కేంద్రమే భరించుకుంటే బాగుంటుంది. కాబట్టి ప్రత్యేకరాష్ట్రమేర్పడితే మనకాతగాదాలలేవు. రాష్ట్రపతిపాలన ఏర్పడబట్టి కాంగ్రెసునాయకులకు బాధ్యత అధికమైంది. వారు ముందుకూడా సరైన మార్గంలో నడిచేవిధంగా చూడవలసిన బాధ్యత మనమీదుంది. ప్రత్యేకరాష్ట్రం వచ్చినతర్వాత ఏర్పడేసమస్యలను రాష్ట్ర నాయకులకు విడిచిపెట్టం. అయితే మీ అభిప్రాయాలను ఎప్పటికప్పుడు తీర్మానాలద్వారా నాయకులకు తెలియపరుస్తుండాలమాటేంది అపోజిషన్‌లో వుండేవాళ్ళం. 21 తేది కాకినాడలో కాంగ్రెసువాదుల సమావేశం జరుగుతుందో లేక యింకేమైనా ఆగోస్తారో-రాష్ట్రపతి పాలన దృష్ట్యా తెలియదు."

బుచ్చి, -గుండ్ల కేశవులు.

[పాపిరెడ్డిగారి ప్రసంగం మేము బాధ్యతారహితంగానో, వివరీత వ్యాఖ్యా -కొరవ 6 వ పేజీలో]

జాన్సన్ మృతి

కెన్నడీ హత్యానంతరం అమెరికా అధ్యక్షులై, వియత్నాం యుద్ధాన్ని వుధృతం చేసి వివాదాస్పదుడైన లిండన్ జాన్సన్ 22 తేది మరణించారు. ఆయన వయస్సు 64 సంవత్సరాలు. సజీవులుగా వున్న మాజీ అమెరికా అధ్యక్షుల్లో ఆఖరివాడీయన; ట్రూమన్ డిసెంబరు 26 తేది కాలధర్మం చెందారు.

(8 వ పేజీ కొరవ)

అందువల్లనే ఆంధ్ర పరిణామాలు యితర రాష్ట్రాలపై ఎలాంటి ప్రభావాన్ని కల్గిస్తాయో వేచిచూడాలి.

ఇందిరమ్మ ఆగోదనకూడా ఇదే అయివుంటుందని పరిశీలకులు భావిస్తున్నారు. ఆంధ్రప్రదేశ్ విభజిస్తే తనకు రాజకీయంగా ఏ చిక్కులు, ఏ సమస్యలు వచ్చిపడ్తాయోనని ఆమె సంశయాలు వేస్తుండవచ్చు. రాష్ట్రవిభజన తర్వాత రెండు రాష్ట్రాలూ తన ఆధిపత్యం క్రింద వుండగలవనే నమ్మకం ఆమెకు బలంగా ఏర్పడితే విభజనకామె వెనుకాడబోదు. ఐతే కాంగ్రెసువాదుల్లో ఏర్పడిన ఈ తెగింపు ధోరణి, తిరుగుబాటు తత్వం, దేశరాజకీయాలపై ఏ ముద్రవేస్తాయో, ఏ మార్పు తెస్తాయో ఆమె పరిశీలించుకోకుండే ఏ నిర్ణయమూ తీసుకోకపోవచ్చు. ప్రతిరాష్ట్రంలోనూ ఈ తిరుగుబాటు తత్వం తలెత్తితే, తన ఉత్సవ విగ్రహాలకు ప్రమాదం వాటిల్లితే - యింతవరకూ ఆమె అనుసరించిన విధానం, వ్యూహం విఫలమౌతుంది. దీన్ని మరోవిధంగా ఎదుర్కొనడానికి ఆమె వ్యూహరచించాల్సివస్తుంది.

అందువల్లనే ఆంధ్ర పరిణామాలు ఇందిరమ్మ రాజకీయాల ముగింపుకు మొదలు-అని కొందరు పరిశీలకులు భావిస్తున్నారు. ఇందిరమ్మకే కాదు, ఆమె అవేశానికి కూడా ఎదురుచెప్పడం, ఎదురాడడం రాజకీయ సన్యాసానికి బాటవేసుకొవడం అన్న అభిప్రాయం పోయి; కొందరు కాంగ్రెసు నాయకులు నిర్భీతిగా, ధైర్యంగా నిలబడి పార్టీ నిర్ణయాలను అవేశాలను పెడచెవిని పెట్టడం ఇందిరమ్మ హయాంలో యింతవరకూ జరగలేదు ఇప్పుడు జరుగుతూంది. దీన్ని ఆమె ఎలా ఎదుర్కొంటుందో, యితర రాష్ట్రాల కాంగ్రెసు నాయకులు దీన్నెలా వుపయోగించుకొంటారో కాలమే నిర్ణయిస్తుంది!

ఆంధ్ర పరిణామాలు ఇందిరమ్మ ప్రాబల్య క్షీణతకు మొదలా?

ఇందిరమ్మకు యిది పరీక్షాసమయం. ఆమె రాజకీయ ప్రత్యర్థులకు కల్లుగారల కూకటిలో నిలిపిన గడ్డుకాలమిది. మధ్యంతర ఎన్నికల తర్వాత తిరుగులేని నాయకత్వంగా, 1972 సాధారణ ఎన్నికల తర్వాత నిర్వివాదాధిపత్యంగా, ఆమె నంది అంటే నంది, పంది అంటే పందిగా రూపొందిన అధికారం ఇకపై నిలుగలుగుతుందా అన్న ప్రశ్న ఎదురౌతూంది.

రాజకీయాధికారాన్ని ఇందిరమ్మ కేంద్రీకృతం చేసింది. రాష్ట్రాల్లో బలమైనవర్గాలు, పలుకుబడి కలిగిన నాయకులకు ఉద్వాసన చెప్పి, దుర్బలులైనవారికి ఆమె నాయకత్వం అప్పగించింది. కాంగ్రెసుకు మెజారిటీ వున్న అన్ని రాష్ట్రాలలోనూ ఆమె మూలవిరాట్టులనూడబెరికి మూలలకు తోసివేసి, ఉత్సవవిగ్రహాలకు పట్టంగట్టి ఊరేగించింది. నామకార్థంగా వాళ్ళను నాయకులనుచేసి, తన పేరుమీద, తన నినాదాల ఊపుతో ఎన్నికల్లో ఘన విజయాన్ని పొందింది.

కాంగ్రెస్ పార్టీలో ప్రేలాపం, పాతుకపోయిన కొందరు నాయకులు కాలానుగుణ్యంగా తలూపారు. ఇందిరమ్మ విధానాల పట్ల జనం మోజుపడుతున్నారు గనుక వాళ్లూ తమ రాజకీయ జీవనం కోసం వాటితోనే పయనించారు. ఐతే కాంగ్రెస్ పార్టీ ఒక పెద్ద ధర్మసత్రం. రకరకాల మనుషులు తలదాచుకోడానికి వుపకరించే ఒక వటవృక్షం. ఉన్నట్లుండి దాని రూపురేఖలు సంపూర్ణంగా మార్చి, కొత్త వ్యక్తిత్వం కల్పిస్తానంటే పాతకాపులు సహించలేరు.

ప్రత్యేకాంధ్రోద్యమంలో స్పష్టంగా కనపడుతున్న ఈ రాజకీయ పరిణామాన్ని ఇందిరమ్మ గమనించక తప్పదు. పార్టీ నాయకత్వానికీ, ముఖ్యమంత్రిత్వానికీ వర్గాలను కూడగట్టి రాజకీయ పెదరంగం అనగల్గినవారే అర్హులుగా గత 25 సంవత్సరాలు చెలామణీ అవుతుంటే, వాళ్ని కాదన్ని సర్వాధికారాలు తన హస్తగతం చేసుకోవడం కుదిరే పనికాదని ఆంధ్రోద్యమం నిరూపిస్తూంది. ఇది కేవలం ప్రత్యేకరాష్ట్రంకోసం ఏర్పడిన ఉద్యమం మాత్రమే కాదు. కాంగ్రెసు పార్టీలోని అసంతృప్తులు, నాయకత్వంమీద అసహనాలు వెలికి వస్తున్న ఉద్యమంకూడా! ప్రజలు, కాంగ్రెసేతరులు ఈ వుద్యమాన్ని ఆ దృష్టితో చూడకపోవచ్చు. కాని ఉద్యమంలోవున్న కాంగ్రెసువారి దృష్టి మాత్రం యిదే. వారికి ప్రత్యేకోద్యమం కాదు ముఖ్యం; తమ ప్రాబల్యం, తమ అధికారం ముఖ్యం.

ఇందిరమ్మ మకుటంలేని మహారాణిగా రూపొందినతర్వాత కాంగ్రెసులో ఇంతటి కలకలం, యింతటి 'అవిధేయత' రావడం యిదే ప్రథమం. ఇందిరమ్మకు అత్యంతాధిక్యతను యిచ్చిన ఆంధ్రప్రదేశ్ లోనే ఈ పరిణామం ఏర్పడడం గమనార్హం; ఆమె గీచినగీటు దాటకుండా, ఆమె చెప్పిందానికల్లా తలవొగ్గిన కాంగ్రెసు శాసనసభ్యుల్లోనే ఈ మార్పురావడం గమనార్హం. ఇందిరమ్మ నాయకత్వానికి బలి అయిన ముఖ్యమంత్రుల్లో ముఖ్యులు బ్రహ్మానందరెడ్డి. అధికార కేంద్రీకరణలో

పరీక్షాసమయం . . .

ఆమె వివిధ రాష్ట్రాల్లో నిలిపిన దుర్బలులైన ముఖ్యమంత్రుల్లో బలిఅయిన మొట్టమొదటి ముఖ్యమంత్రి పి. వి. నరసింహారావు.

వర్గనాయకులనవతలపెట్టి, తన అనుయాయులైన [illegible] ద్వారా రాష్ట్రాలను తన గుప్పిట్లో వుంచుకోవాలన్న ఇందిరమ్మ రాజకీయసూత్రం ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో తిరుగులేని దెబ్బతిన్నది. రాష్ట్ర విభజనకన్నా ఇందిరమ్మను తీవ్రంగా వేధించే సమస్య పార్టీ విచ్ఛిన్నత. నరసింహారావు పోతే ఆమెకు జరిగే నష్టమేమీలేదు. కానీ అది ఒక్క ఆంధ్ర ప్రదేశ్‌తోనే ఆగుతుందా— అన్నదిప్పటి ప్రశ్న.

ఇందిరమ్మ నాయకత్వ ఛాయల్లో ఎన్నికైన కాంగ్రెస్ శాసనసభ్యుల్లో అధిక సంఖ్యాకులీనాడు తిరుగుబాటుచేస్తున్నారు. ఆంధ్ర ప్రత్యేకోద్యమాన్ని తమ రాజకీయ స్వప్రయోజనాలకుకూడా వుపయోగించుకొంటున్నారు. ఇది అంతర్గతంగా జరుగుతున్నదే అయినా త్రోసిపుచ్చదగిందికాదు. కంచుకోటలాంటి ఇందిరమ్మ ప్రాబల్యం బీటలువారేట్టు చేస్తున్నారు. ఇంతకాలం తన వాక్కు వేదంగా చెలామణి అవుతూ వచ్చి యిప్పుడొక్కసారిగా 'విప్లవం' రావడాన్ని ఆమె ఏవిధంగా ఎదుర్కొంటుందో చూడాలి. కాంగ్రెసు శాసనసభ్యులు పార్టీని ధిక్కరించారు. నాయకత్వాన్ని త్రోసిరాజన్నారు. ఇందిరమ్మ హయాంలో యిది అపూర్వం, అనూహ్యం.

ఈ పరిణామం ఆంధ్రప్రదేశ్ వరకే పరిమితంకాబోదనే తలంపు రాజకీయ పరిశీలకుల్లో వుంది. పార్టీ క్రమశిక్షణ పేరట, మరొక మరొక పేరట, ప్రతి రాష్ట్రంలోనూ ప్రాబల్యంగల్గిన నాయకులను ఇందిరమ్మ దూరంగా వుంచింది. వారికిదొక సదవకాశం. ఒక రాష్ట్రంలో జరిగిన పరిణామాలే మరొక రాష్ట్రంలో సంభవించవనే నమ్మకమేమీలేదు. ఇందిరమ్మను ఎదుర్కోగల్గిన, కాదని గర్జ

పరిశీలకుడు

యాలచేసి తమ ఇష్టానుసారం వ్యవహరించగల్గిన నాయకులు ఒకరాష్ట్రంలో బలపడితే— మరికొన్ని రాష్ట్రాలుకూడా ఆ మార్గాన్నే పోవనే గ్యారంటీ ఏమీలేదు.

— కొరవ 2 వ పేజీలో

వెంకటగిరి ఉపాధ్యాయుల దీక్ష

10 తేది వెంకటగిరితాలూకా ఉపాధ్యాయ ఫెడరేషన్ కార్యవర్గం ప్రత్యేక రాష్ట్రంకై ప్రాయోపవేశం చేసింది. చిత్రంలో ఎడమనుండి కుడికి వరుసగా: కె. శంకరయ్య, ఎల్. వెంకటకృష్ణయ్య (సెక్రటరి), సి. మురళీనాయుడు, సి. వి. కృష్ణయ్య, యు. వేణుగోపాల్ (ప్రెసిడెంటు), కాశీ రాజా.

సమైక్యతావాదులుకూడా ఉద్యమంలో భాగస్వాములుకావాలి!

ఇంతటితో సరిపెట్టుకోకూడదు!

ప్రత్యేకాంధ్రోద్యమంలో ప్రభుత్వ ఆస్తులు, ఆఫీసు రికార్డులు తగులబెట్టబడుతున్నాయి. ఇది సంతోషించదగిన విషయమేనా? దీనివల్ల నష్టపోయేది మనమేకదా! ఆ నష్టాన్ని పూరించాల్సింది మనమేకదా! ప్రభుత్వ ఆస్తులను కాపాడ్డానికి పోలీసులు కాల్పులు జరుపుతున్నారు; ఎందరో ప్రాణాలు పోగొట్టుకుంటున్నారు. పోలీసు కాల్పులను మనం నిరసిస్తున్నాం. అదే విధంగా ఉద్యమంలో తలెత్తుతున్న విధ్వంసక ధోరణులనుకూడా మనం తీవ్రంగా ఖండించాలి. జిల్లాలోని ఉద్యమ నాయకులు ఈ విపరీత ధోరణులను అరికట్టే ప్రయత్నం చేయకపోవడం గమనార్హం.

ప్రజాస్వామ్య పద్ధతుల్లో శాంతియుతంగా ఉద్యమాన్ని నడపాలేకాని, విధ్వంసకచర్యలతో ఆ హింసాయుత మార్గాల్లో పయనించడం సబబుకాదు. ఉద్యమాన్ని బలపరచని పత్రికలను తగులబెట్టడంవల్ల వచ్చే లాభమేమీలేదు. ఎవరి అభిప్రాయాలు వారివి. ఆ అభిప్రాయాలను వ్యక్తీకరించుకొనే స్వేచ్ఛ వారికుండాలి. మన ప్రజాప్రతినిధులు మనల్ని వెన్నుపోటు పొడవకుండా చూడాలి.

ఇక సమైక్యతావాదులకు ఒక మనవి. నిన్న మొన్నటివరకూ ఏ ఆంధ్రుడూ ప్రత్యేక రాష్ట్రం కోరలేదు. తెలుగుజాతి సమైక్యతనే అందరూ వాంఛించారు. భాషా ప్రయుక్త రాష్ట్రాలకు నాంది పల్కింది మనమే! ఇప్పటివరకు రాష్ట్రాన్ని పాలించిన ముఖ్యమంత్రులు తెలంగాణా వారికి ప్రత్యేక రక్షణలు కొనసాగించారు. తెలంగాణా వుద్యమం రోజుల్లో ఆంధ్ర మహిళలు ఎంతటి అవమానాలకు గురయ్యారో, సాటి తెలుగు సోదరులను తెలంగాణా వారు ఎంత హింసించారో మనం మరచిపోయినా, చరిత్ర మరచిపోదు. అనాటి ముఖ్యమంత్రి ఆంధ్రప్రాంతీయుడైనా ఆంధ్రులకు ఏలాంటి సహాయమూ చేయలేదు. ఆ కాలంలోనే రెండుప్రాంతాల మధ్య విభేదాలు నాటుకొన్నాయి. అవి పెరుగుతూవచ్చి నేటికి ఈ రూపంలో సాక్షాత్కరించాయి. కాబట్టి వేర్పాటు ధోరణి అన్నది ఈనాడు పుట్టిందికాదు. నాలుగేళ్ళ క్రితం ఏర్పడ్డ పునాదుల మీదనే ఈ గోడలు లేస్తున్నాయి.

తెలంగాణాలో చెన్నారెడ్డి వైఖరి అగమ్యంగావుంది. సమైక్యతావాదవమంటి మళ్ళీ వేర్పాటునావలోకి కాలుపెట్టి ప్రజలను దువ్వుతున్నాడు. మనం ఎంతగా ప్రత్యేకరాష్ట్రాన్ని కోరుతున్నామో, తెలంగాణావారూ అంతగానే ప్రత్యేక తెలంగాణాను వాంఛిస్తున్నారు. ఈ పరిస్థితుల్లో సమైక్యతావాదం అర్థంలేనిది, కాలానుగుణ్యంకానిది. కాబట్టి సమైక్యతావాదులుగా మిగిలివున్నవారు యికనైనా వాస్తవాన్ని గుర్తించి ఉద్యమంలో భాగస్వాములు కావాలి.

కేంద్ర ప్రభుత్వం యింతకాలానికైనా రాష్ట్రపరిస్థితులను అర్థంచేసుకొని పి.వి.ని పదవినుండి తప్పించి, రాష్ట్రపతిపాలన విధించి మార్గాన్ని కొంత సుగమంచేసింది. ఇంతటితోనే నాయకులు సంతృప్తిపడక, సరిపెట్టుకొనక, ప్రజావుద్యమాన్ని పెడదారి పట్టించక ప్రత్యేకరాష్ట్రం ఏర్పడేవరకూ ఈ దీక్షాదక్షతతోనే ఉద్యమాన్ని నడపాలని కోరుతున్నాను.

బిల్లుపాడు —ఎం. శ్రీనివాసరావు
ఎం.ఎ. (ఫైనల్)

★

ఎంతకాలం ఉద్యమాన్ని అణచగలరు?

ఆంధ్రప్రాంతంలో వేర్పాటువాదుల ఉద్యమం 'పనిలేని రాజకీయవాదుల సృష్టించినది'ని నాటి ముఖ్యమంత్రి పి.వి. నరసింహారావు లెజిస్లేచర్ల సమావేశంలో అనడం దూరదృష్టిలోపంగావుంది. ఎంతకాలం యీ విధంగా అసలు సమస్యలను మరుగుపరచి, బుకాయింపులతోటి వక్రభాష్యాలతోటి ప్రజలను, కేంద్రనాయకులను పెడదోవ పట్టించి ఉద్యమాన్ని అణచగలరో అర్థంకాకుండావుంది. ఈనాడు ఆంధ్రప్రాంత ప్రజలు స్వచ్ఛందంగా ఐక్యంగా మనగలగాలంటే ప్రత్యేక ఆంధ్రరాష్ట్రమొక్కటే మార్గమని దిక్కులు పిక్కటిల్లేటట్లు నినాదాలిస్తున్నారు. ఈ లక్ష్యసిద్ధికై రాష్ట్రవ్యాప్తంగా, వెల్లువలాగా పెల్లుబికి వస్తున్న ప్రజాచైతన్యాన్ని పోలీసు జులుంతో, సి. ఆర్. పి. తుపాకుల ప్రయోగంతో అణచబూనడం వాస్తవాన్ని గుర్తించక, తమ నాయకత్వాన్ని వదిలవలసివస్తుందనే దుష్ప్రజాస్వామ్య పద్ధతులకు స్వస్తి చెప్పడమే! ఈ విధంగా

పాఠకుల భావనా వేదిక

నియంతృత్వ పోకడలను, హింసాత్మక ప్రవృత్తిని కొనసాగిస్తే రాష్ట్రంలో అధికార కాంగ్రెసు నామరూపాలు లేకుండా తుడిచిపెట్టుకొని పోవడం తథ్యం.

కావున ప్రజాప్రతినిధులైన శాసనసభ్యులు, శాసనమండలి సభ్యులు, పార్లమెంటు సభ్యులు రాష్ట్రావతరణకై నిర్మాణాత్మకంగా హృదయపూర్వకమైన కృషిని

—కొరవ 6 వ పేజీలో

'జమీన్ రైతు' ప్రకటన

కాగితం మొదలు కార్డువరకు ఖరీదు విపరీతంగా పెరిగిపోయింది. పత్రికా నిర్వహణ మోయలేని భారమయింది. పత్రికచందా, ప్రకటన రేట్లు పెంచకుండా పత్రిక తేవడం దుస్సాధ్యమవుతున్నది. కావున 1-1-73 నుండి

సంవత్సరం చందా రూ. 16-00 లకు

అడ్వర్టయిజుమెంటురేటు కాలం సెంటీమీటర్ రూ. 2-00 లకు పెంచాము.

పాఠకులు, ప్రకటనదార్లు యథావిధి ప్రోత్సహించగలరని ఆశిస్తున్నాము.

—మేనేజరు జ. రై.

నెల్లూరు ముచ్చట్లు

విమర్శకుడు

కలెక్టరు బదిలీ

కలెక్టరు శ్రీ ఆర్. పార్థసారథి బదిలీ అయ్యారు; భూసంస్కరణల ప్రత్యేకాధికారిగా హైదరాబాదుకు మార్చబడినారు. ఇప్పుడు హైదరాబాదులో అస్థానంలోవున్న శ్రీ కె. బలయ్య నెల్లూరు కలెక్టరుగా నియమింపబడి, 25 తేది వుదయం ఛార్జికూడా తీసుకున్నారు.

బలయ్యగారి రాక అధికారవర్గాలలో కూడా ఎవ్వరికీ తెలిసినట్లులేదు; ఆశ్చర్యాన్ని గొల్పుతోంది. సాధారణంగా కలెక్టరు బదిలీ చేయబడేటప్పుడు, ఆర్డరు అందగానే తయారుగా వుండమని హెచ్చరిక వస్తుందట. పార్థసారథిగారిని మంగళవారం (23 తేది) సాయంత్రం అడిగితే, అటువంటిదేమీ తనకంత వరకు రాలేదన్నారు.

రాష్ట్రంలోని జిల్లా పరిస్థితులదృష్ట్యా కలెక్టరు, ఎస్. పి. ల బదిలీలు విస్తృతంగానే జరిగాయి. ఆ మార్పులలో ఒకటై వుంటుంది పార్థసారథిగారి బదిలీకూడా. పార్థసారథిగారు కలెక్టరుగా ఛార్జి తీసుకొని సరిగ్గా నిన్నటికి ఆరు మాసాలు. తెలివి, దక్షత వున్న అధికారి శ్రీ పార్థసారథి; రోజుకు 18 గంటలు కష్టపడి పనిచేసిన అధికారి శ్రీ పార్థసారథి; జిల్లాలోని ప్రభుత్వ వ్యవస్థకు రావడంతోటే ఒక్క కుదుపు యిచ్చిన అధికారి శ్రీ పార్థసారథి; క్షామనివారణ, తదితర కార్యక్రమాల్లో ప్రభుత్వపక్షంగా వాదించి నిధులు సంపాదించి చురుగ్గా పనులు జరిపించిన అధికారి శ్రీ పార్థసారథి; బలహీన వర్గాల సంక్షేమాన్ని కలవరించిన అధికారి శ్రీ పార్థసారథి.

కాని జిల్లా రాజకీయాల్లో ఒకవర్గం పక్షపాతి అనేపేరు వచ్చింది; వివాదాస్పదుడైనాడు. 2 తేది సంఘటనలకు ఆయన ప్రత్యక్ష బాధ్యుడు కాకపోయినా, ఆగ్రహానికి గురయ్యాడంటే, ఆ అపోహే కారణం. ఈ ప్రజాస్వామ్యంలో, ఈపార్టీ ముఠాపాలనల్లో ఏ అధికారీ గౌరవంగా, మర్యాదగా వుండే వీలులేదు; వరి అన్నిటికీ తెగించినవాడు తప్ప! ఇక పార్థసారథిగారు అందుకు మినహాయింపు ఎట్లా అవుతాడు? అధికారిగా వున్నవాడు రాజకీయవాదులకు లోబడి చెంచా అవ్వకూడదు; అట్లని పెత్తందారుగా, పెళుసుగా వుండకూడదు. నొప్పించక, తానొవ్వక తప్పించుక తిరుగ గలవాడు ధీరరాముడేగా! పార్థసారథిగారికి ఆ కళ వొంటబట్టినట్లులేదు!

బలయ్యగారు అనంతపురంజిల్లావాసి అట; గిరిజనుడు; నల్లగొండ కలెక్టరుగా పనిచేసినవాడు; యువకుడు; పేదలకు, బలహీనవర్గాలవారికి అండగావుంటూ, న్యాయ నిష్పాక్షికపాలన నిర్వగలడని ఆశిస్తాము.

జిల్లాలో కలరా— దిక్కులేని చావులు

ఈ సంవత్సరం జిల్లాలో కలరా తీవ్రంగానే వున్నట్లుంది. ముఖ్యంగా నెల్లూరు పట్నం, కోవూరు, గూడూరు, ఉదయగిరి తాలూకాల్లో వ్యాపించివుంది. ఎక్కడ వ్యాపించివుందో, ఏస్థితిలో వుండేది తెలుసుకోడానికికూడా వీలులేదు. జిల్లా ఆరోగ్య వైద్యశాఖాధికారితోసహా అందరూ సమ్మెట! గతవారంవరకు పనిచేస్తుండిన నెల్లూరు కలరా ఆస్పత్రికూడా, నర్సులు తదితర సిబ్బంది సమ్మెలో, మూతబడిపోయింది.

సమ్మెఫలితంగా కలరారోగులది దిక్కులేని చావుగావుంది. కలరా నిరోధక వుదర్శులులేదు; తగిలినతర్వాత తక్షణ ఇచ్చే గతికూడాలేదు. పరిస్థితి దారుణంగా, దయనీయంగా వుంది.

ఇటువంటి విషాదపరిస్థితి ఇండియాలో బహుశా ఇప్పటికి దాపురించివుండదు ఇతర అన్నివృత్తులకు, వైద్యవృత్తికి ఎంతో తేడావుంది. అది మహోదాత్తమైన వృత్తి మానవతకు సంబంధించినవృత్తి. హృదయానికి సంబంధించిన వృత్తి. దయ, కరుణ ప్రధానమైనవృత్తి. ప్రాణభిక్షపెట్టే వృత్తి. మామూలు జబ్బులకు ప్రయివేటు డాక్టర్లున్నారు; పేదవాళ్ళు మురిగిపడ్డినా, శక్తివున్నవాళ్లైనా చికిత్సపొందే అవకాశముంటుంది. కలరా అట్లాకాదే! ప్రమాదకరమైంది, క్షణం ఆలస్యం లేకుండా చికిత్స జరగవలసినది. అందులోనూ ఎక్కువగా పేదలిక్కే గురియయ్యేది. దీనికికూడా చికిత్సకు అవకాశం లేకుండే వీముకోవాలి? ఈ దిక్కుమాలిన పరిస్థితినిగూర్చి వింటేనే హృదయం తరుక్కుపోతున్నది; కళ్ళచెమ్మగిలుతున్నాయి. ప్రభుత్వం నిర్లక్ష్యంచేస్తే విమర్శిస్తాం, తిడతాం, వీలుంటే తంతాం కూడా! ఇప్పుడు ఎవర్ని విమర్శించడం? ఎవర్ని అడగడం? ఘోరమైన పరిస్థితి!

కలరా వ్యాప్తినిగూర్చి, వైద్య సదుపాయాలనగూర్చి మొన్న కలెక్టరుగారి నడిగితే, ఆయనా ఎంతో విచారాన్ని, నిస్సహాయతను వెల్లడించారు. నెల్లూరు మునిసిపల్ ఆరోగ్యశాఖాధికారి ద్వారా కొంతైనా ఏర్పాట్లు చేస్తున్నామన్నారు. జిల్లా వ్యాప్తంగాకూడా వైద్యసౌకర్యం కొద్దిగానైనా కల్పించుటకు ప్రయత్నిస్తున్నామన్నారు. ఆయన మాత్రం ఏమిచేయగలుగుతాడు?

మానవత్వంతో సహాయపడవలసిన, హృదయంతో ఆలోచించవలసిన పరిస్థితి అని మాత్రం మనవిచేస్తున్నాము.

గూడూరుతాలూకా తుమ్మూరులో కాబోలు కలరావల్ల ఇద్దరు చనిపోయారట.

విద్యుచ్ఛక్తి లబోదిబో!

విద్యుచ్ఛక్తి సరఫరాది ఎప్పుడూ లబోదిబో మోతే అయిపోయింది. ఈ సంవత్సరం పరిస్థితి మరీ అధ్వాన్నంగావుంది. ఎప్పుడూ వేసవిలో కొరతగావుండేది, కరువుగావుండేది; ఈసంవత్సరం జనవరి నెలలోనే ప్రారంభమైంది. నెల్లూరు చుట్టుప్రక్క ప్రదేశాలలోకూడా రోజుకు ఎనిమిది గంటలుకూడా సరఫరా వుండడంలేదు.

మచ్‌ఖండ్, ఎగువ సీలేరుల్లో నీళ్ళు తగ్గిపోయాయట; అందువల్ల విద్యుత్పత్తి తగ్గిపోయింది. పోనుపోను అసలు వుత్పత్తే లేకపోవచ్చు. ఇప్పుడు ఆధారమంతా థర్మల్‌స్టేషన్లే. కొత్తగూడెంకూడా మనది కాకుండాపోతే, ఆంధ్రరాష్ట్రం అన్నపూర్ణ కాదు కరువుపూర్ణ కావలసిందే! ఈ పరిస్థితుల్లో మొలగొలుకు అదుగు, ఎడగారు నాగుచేయడం ప్రమాదకరమే. రైతులు తొందరపడకుండా, యీవిధంగా సాగుకు పూనుకోవాలి. లేకుంటే నష్టపడిపోతారు. నెల్లూరు డివిజనులోనే 12 వేల ఎలక్ట్రిక్ మోటారు పంపుసెట్లు వున్నాయట. సరఫరాలేనపుడు అవన్నీ దండగ్గా పడి వుండవలసి వస్తుంది; ఇవి దండగ్గా పడి వుండడమంటే ధాన్యోత్పత్తి తగ్గిపోవడమే నన్నమాట. ఆహారధాన్యాలను దిగుమతి చేసుకునే సమయంలో, ఈ పరిస్థితి ఎంత ఆనందదాయకమో చూడండి! మద్రాసులో విద్యుచ్ఛక్తిలేని గ్రామంలేదు; కేరళ ఇతరులకు దానంచేయగలిగి వున్నది; మైసూరు స్వయంపోషకమే! ఆంధ్ర ఒక్కటే అడుగున పడిపోయింది; ప్రత్యేకరాష్ట్రమొస్తే ఈ కొరత మరీ భయంకరమంటున్నారు. ఇరవైఆరుదేళ్ళతర్వాత, వేలకోట్ల రూపాయలు ప్రణాళికలమీద తగలేసినతర్వాత, మిగిలిన అభివృద్ధి ఇది!

—తరువాయి 6 వ పేజీలో

ఉద్యమం వార్తలు

తెన్నేటి, శ్రీనివాసులురెడ్డి విడుదల— కాకినాడ కబుర్లు—సంజీవరెడ్డి చిత్రపటం దగ్ధం— కావలి కన్డిషనల్ బెయిళ్లు—అక్కినేనికి అల్టిమేటమ్!

శ్రీ నల్లపరెడ్డి శ్రీనివాసులురెడ్డి హైకోర్టు వుత్తరువుతో హైదరాబాదు జైలునుండి బుధవారం విడుదల చేయబడినారు.

ఎన్. సి., ధనేంకుల, సి. సి. సుబ్బరాయుడు, సిద్దారెడ్డి వెంకటరామరెడ్డి గురువారంనాటికి విడుదలకాలేదు.

• • •

21 తేది తెన్నేటి విశ్వనాథంగారి విడుదల వార్త రేడియో వినిపించగానే నెల్లూరు జైలువద్ద జనం చేరడం మొదలైంది. రాత్రి 7-30 కు ఆయన్ను విడుదలచేస్తూనే దాదాపు రెండు మూడువేలమంది ఆయనకు ఘనమైన, హార్దికమైన స్వాగతం చెప్పి, ఊరేగింపుగా టౌన్‌హాలువరకూ తీసుకొచ్చారు. టౌనహాల్లో అప్పటికప్పుడు ఏర్పాటైన పట్టణుల సభలో విశ్వనాథంగారు ప్రసంగిస్తూ ఉద్యమం యింకా ఉధృతం కావాలని, రాష్ట్ర విభజనకు అంగీకరించే దాకా సంప్రదింపులకు వెళ్ళే ప్రసక్తేలేదని అన్నారు. కాంగ్రెసు వాదులతోనే ఇదంతా నడ్డురాటవుతుందను కోవడం ఉప్పని విధానంగా వుందని, ఇందిరమ్మ ఇప్పటికైనా తన పద్ధతి మార్చుకోవాలని ఆయన అన్నారు.

విశ్వనాథంగారితో విడుదలైన చీరాల ఉద్యమనాయకుడు శ్రీ హసన్‌సాహెబ్ కేంద్రప్రభుత్వాన్ని ఎన్ని కష్టాలకు గురి చేయాలో అన్నీ చేయునిదే ప్రత్యేకరాష్ట్రానికి ఒప్పుకోరన్నాడు.

22 తేది సాయంకాలం తెన్నేటి పత్రికా విలేఖరులను కలుసుకొన్నారు. కాసేపు పిచ్చాపాటిగా మాట్లాడుకోవడం తప్ప విశేషాలేమీలేవు. సాయంకాలంనుండి రాత్రి బాగా పొద్దుపోయేవరకూ విశ్వనాథంగారు అనేక సభల్లో ప్రసంగించారు.

• • •

కాకినాడ కబుర్లు వివరించడానికి మేగోరె 24 తేది జి. వ. హాల్లో ఒకసభ జరిపాడట. ఉపన్యాసాలు పూర్తయి, వారు బయటకుపోయిన తర్వాత వుద్యమకారులు గోడకువుండిన మాజీమంత్రి శ్రీ ఆనం సంజీవరెడ్డి చిత్రపటాన్ని తొలగించి— ఆంధ్రపత్రిక స్వకీయ విలేఖరి కథనం ప్రకారం— "నేలమీద పడేసి, చెప్పులతో కొట్టి, చింపేసి, దానిపై వుమ్మలు వూశారు తర్వాత వారు దానిని బైటకు తీసుకవెళ్లి పెట్రోలుపోసి తగులబెట్టారు."

• • •

కాకినాడ సమావేశానికి జిల్లానుండి ఐదుగురు ఎం. ఎల్. ఏ లు తప్ప, తక్కిన అందరూ హాజరైనారట. ఎం.ఎల్.సి లలో శ్రీ రేగా రామగోపాలరెడ్డి పోయాడట. జిల్లా ప్రవర్తేశ్వరులు; బుచ్చి, కోవూరు, వెంకటాచలం సమితి అధ్యక్షులుకూడా అటెండ్ అయ్యారట వెంకటాచలపతి మాత్రం ఆరోజు సాయంత్రమే తిరిగి వరగెత్తేశాడు. ఆ గందరగోళానికి తట్టుకోలేక పోయాడేమో!

బి. వి. సుబ్బారెడ్డిగారి రాక ఆలస్యమైన కారణంగా, సమావేశానికి మన ఆర్. డి. ఆర్. అధ్యక్షించాడట ఇది కేవలం కాంగ్రెసువాదుల సమావేశంగా కనపడలేదని, కాంగ్రెసేతరులు అధిక సంఖ్యలోనే పాల్గొన్నారని పోయివచ్చిన వాళ్ళు చెప్పున్నారు. బెజవాడ పాపిరెడ్డి గారుకూడా హాజరయ్యాడట.

• • •

నెల్లూరు మునిసిపల్ హైస్కూలు టీచర్లు 20 తేది నుండి, ఎలిమెంటరీస్కూలు టీచర్లు 23 తేది నుండి నిరవధిక సమ్మెలో చేరినట్లు శ్రీ బి. ప్రతాపసింగ్, శ్రీ బి. వరదయ్య తెల్పుతున్నారు.

• • •

శ్రీ పి. విజయరామరెడ్డి బి. వి. ఎస్‌సి (ఫైనల్) అధ్యక్షతన జరిగిన ఆంధ్ర ప్రాంత వ్యవసాయ, వెటర్నరీ విద్యార్థుల సమావేశంలో రాజేంద్రనగర్ కళాశాలమీద తెలంగాణాజెండా ఎగురవేసి; ఆంధ్ర అధ్యాపకులను, విద్యార్థులను అవమానపరచిన తెలంగాణా విద్యార్థుల చర్యను గర్హిస్తూ; ఆంధ్రలో ప్రత్యేకంగా ఒక వ్యవసాయ విశ్వవిద్యాలయాన్ని నెలకొల్పాలని; రాజేంద్రనగర్‌లోని ఆంధ్ర విద్యార్థులను, అధ్యాపకులను తిరుపతి, బాపట్ల కళాశాలలకు మార్చవలసిందని, వెంటనే ప్రత్యేకాంధ్రను ఏర్పాటు చేయవలసిందని కోరుతూ తీర్మానించబడింది.

27 తేది నెల్లూరులో జరిగే ఆంధ్ర ప్రాంత వ్యవసాయ— వెటర్నరీ విద్యార్థుల సమావేశానికి అందరూ హాజరుకావలసింది గాను; రాలేనివారు తమ అభిప్రాయాన్ని తెలుపవలసిందిగాను శ్రీ పి. విజయరామరెడ్డి— కోవూరు కోరుతున్నారు.

• • •

నెల్లూరు జైలునుండి విడుదలైన శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథంగారు 23 తేది కావలి సభలోకూడా వుపన్యసించారు. ఇతరరాష్ట్రాలకు ధాన్యంపోకుండా స్తంభింపచేయమని, పన్నులు కట్టవద్దని ప్రబోధించారు శ్రీ వై. సి. రంగారెడ్డి, శ్రీ షేక్ హసన్ సాహెబు (చీరాల) గారలుకూడా వుపన్యసించారు. సభలో ఎన్. జి. ఓ ల సహాయనిధికి రూ 500 లు వసూలైనదట. విశ్వనాథంగారి పూలమాలను వేలంలో కాళిదాస కళారాధన సమితివారు రూ 116 లకు కొన్నారు.

• • •

జనవరి 5 తేది కావలి రైల్వే కాలనీ, బుకింగ్ ఆఫీసుకు నిప్పుపెట్టబడిన సందర్భంలో బి. వి. రమణారెడ్డి (మనుబోలు—కావలి కాలేజి విద్యార్థి), బి. మహేంద్ర (బి. రామమూర్తిగారి కుమారుడు), ఎస్. ఎం. బాషా (పెదపవని) బి. శ్రీనివాసులురెడ్డి(కావలి), కె. మాల్యాద్రి (రాయిపేట), బి. రామయ్య (కావలి) అరెస్టుగావింపబడి; 317, 436 క్రింద కేసు రిజిష్టరు చేయబడింది. ఇందులో రమణారెడ్డికి కావలిలో బెయిల్ నిరాకరింపబడగా, నెల్లూరులో జిల్లాజడ్జి బెయిల్‌ఇస్తూ మనుబోలులోనే వుంటూ, రోజూ వెంకటాచలం పోలీస్‌స్టేషన్‌కు హాజరుకావాలని వుత్తరవు చేశాడు. తక్కిన ఐదుగురిని కావలి మునసబు మేజిస్ట్రేట్ బెయిల్‌మీద విడుదలచేస్తూ, కావలి టవున్‌లో వుండకూడదని నిషేధించారు.

• • •

కావలి జిల్లా పరిషత్తు హైస్కూలుకు చెందిన 62 మంది వుపాధ్యాయులలో 48 మంది సమ్మెలో పాల్గొంటున్నారట. 14 మంది మాత్రం తాము సమ్మెలో పాల్గొనబోవడంలేదని గవర్నరుకు, కలెక్టరుకు టెలిగ్రాములద్వారా తెలియచేశారట మునిసిపల్ టీచర్లు 47 మందిలో 35 మంది మాత్రం సమ్మెలో వున్నారట. విశ్వోదయ హైస్కూలు, కాలేజి సిబ్బంది అంతా సమ్మెలో వుంది.

• • •

కావలి ఎన్. జి. ఓ. లకు వర్తకసంఘం వారు ఈ నెలలో మనిషికి రూ 100 ల సామాను, రూ 10 ల రొక్కం అప్పుగా ఇప్పిస్తోన్నారట

కాకినాడ సభకు కావలినుండి గొట్టిపాటి సుబ్బానాయుడు, గొట్టిపాటి కొండపనాయుడుగారలు కాక; వుద్యోగులు, ఎన్. జి. ఓ. లు దాదాపు పందమంది పోయారట.

కావలి కౌన్సిలర్ శ్రీమతి ఎన్. అనంతమ్మ రాజీనామా యిచ్చిందట ఈమెతో మొత్తం 9 మంది కౌన్సిలర్లు రాజీనామా యిచ్చినట్లవుతుంది.

• • •

24 తేది అల్లూరునుండి పెద్ద వూరేగింపుగా వచ్చి నెల్లూరు బజారునకూడా సందడిచేసిపోయింది. బుచ్చి సమితి ఉపాధ్యక్షుడు శ్రీ చెరుకు రామరెడ్డి నాయకత్వమట. 'ఇందిరా డౌన్ డౌన్', '24 గంటల హోంమంత్రి డౌన్‌డౌన్' అని నినదాలిచ్చారట.

• • •

ప్రత్యేకాంధ్రోద్యమానికి సహాయ సహకారము లందజేయకుండడమేకాక, కనీసం మద్దతుకూడా ఇవ్వని శ్రీ అక్కినేని నాగేశ్వరరావుగారి వైఖరి శోచనీయమని చెబుతూ; వెంటనే మద్దతు ప్రకటించని పక్షంలో నెల్లూరులో వారు నటించిన చిత్రాలు ప్రదర్శింపబడుతున్న హాలుల ముందు పికెటింగ్ జరుపుటకు నిర్ణయిస్తూ— నెల్లూరు ఎ. ఎన్. ఆర్. కల్చరల్ అసోసియేషన్ వారు తీర్మానించినట్లు కార్యదర్శి శ్రీ బి. సుబ్బారామిరెడ్డి తెలియచేస్తున్నాడు.

• • •

నెల్లూరు టవున్ ఎన్. జి. ఓ. సంఘాధ్యక్షుడు ఇలా వ్రాస్తున్నాడు:

నెల్లూరు ఛేంబర్ ఆఫ్ కామర్స్ అండ్ ఇండస్ట్రీవారు సమ్మెచేస్తున్న ఎన్. జి. ఓ. లకు అప్పులిచ్చుటకు ఇప్పటివరకు రూ 63,400 లు ఇచ్చారు. ఇతరులకు వుద్యోగులకు రూ 94,900 లు అప్పు ఏర్పాటుచేయబడినది. అప్పులిచ్చిన పాలిఐన్ స్టోర్లవారికి రూ 31,500-00 ఇంకా మా ఇవ్వవలసివుంది. ఛేంబర్ ఆఫ్ కామర్స్ సభ్యులు కొందరు ఇంకనూ రూ 11,000 లు ఇచ్చుటకు వాగ్దానములు చేసివున్నారు. ఫైనాన్స్‌కార్పొరేషన్లుకూడా అప్పులిచ్చుటకు తీర్మానించినవి. వీరందరికి మా హృదయపూర్వక ధన్యవాదములు.

ఇంతవరకు ఛేంబర్ ఆఫ్ కామర్స్‌వారు రూ 1,10,000 మాకు అందజేసినట్లు కొన్నిపత్రికలలో పడినది సరికాదు. వారివారినుండి ఇంతవరకు రూ 63,400 లు మాత్రమే అప్పుగా వచ్చినది.

—ఇది టవున్ అధ్యక్షుని ప్రకటన. ఛేంబర్ఆఫ్‌కామర్స్ కార్యదర్శి శ్రీ వాల్మీకి సుబ్రహ్మణ్యం రూ 1,10,000 లు ఎన్. జి. ఓ లకు అప్పుగా ఇచ్చినట్లు వ్రాతపూర్వకంగా పంపారు; అవార్తను మేము గతవారం ప్రకటించాము. ఆ మొత్తం కరెక్టు కాదంటున్నాడు ఎన్.జి.ఓ. అధ్యక్షుడు.

• • •

కాంగ్రెస్ పోషలిస్టు ఫోరం నెల్లూరు జిల్లాశాఖ అనుసరిస్తున్న రాష్ట్ర సమైక్య వ్యతిరేకవైఖరికి నిరసనగా తాను పోరం కార్యవర్గ సభ్యత్వానికి రాజీనామా యిస్తున్నట్లు శ్రీ కోవూరు మహాదేవయ్య వ్రాస్తున్నాడు.

• • •

ఈ రోజు, రేపు రైళ్ళులేవు; తపాలులేవు; నిన్నమొన్న బస్‌లకు బయపడి రైల్వే శాఖే బంద్ చేసేసింది!

——

అసలు ప్రశ్న

'రసిక్'

జనవాక్యాన్ని ప్రభుత్వం
తుడిచివేయగలదా?
జనశక్తిని ప్రభుత
అణచివేయగలదా?
వ్యవాభీష్టాన్ని ప్రభుత్వం
కాలదన్నగలదా?
ప్రజోద్యమాన్ని ప్రభుత్వం
కూలద్రోయగలదా?

ప్రజలంటే బిడ్డలుకారా?
బిడ్డ నేకాల్చి చంపుతారా?

జనం ప్రతి జనం వంటిదికాదా?
దానిముందు యేలికలు
గడ్డిపోలికలుకారా?
పీనికలుకారా?

జనమంటే జనంకాదా?
ఆ జనంముందు ప్రభుబలం
లవం కాదా?

కలి ప్రాణులకు, మహోకప్షాలకు
జనసముద్రంతో గుండెల్లేవా?

రాజుల దమననీతికి
కవుల మౌనవ్రతానికి
హద్దులన్నది లేవా?

ప్రజల అనుమతిపై
గద్దెనెక్కిన నాయకులు
ప్రజల అనుమతిపై
పదవులు వదలి తీరవలదా?

ప్రజాస్వామ్యంలో
ప్రజల 'స్వామ్యము' శూన్యమేనా?
ప్రజాస్వామ్యమన్నమాట
నేతిబీర చందమేనా?

ఇదీ అసలు ప్రశ్న
తేలవలసివున్న ప్రశ్న
చరిత్ర
తేల్చనున్న ప్రశ్న

ఆపండి!

(మొదటి పేజీకొరవ)

వలకడానికి లేదని ఆదేశించారు. రాష్ట్ర పరిస్థితులను చక్కదిద్దగలదని, పరిష్కార మార్గం సూచించగలదని అనిపించి ఒక కమిటీ వేసి, దానికి 'హైపవర్ కమిటీ' అని నామకరణంచేసి, చివరికి దాన్ని నామకార్థపు కమిటీగా మార్చివేశారు. దాని పవర్‌ను తమకు కావల్సినంతవరకే వుపయోగించుకొని, తర్వాత నోం నొక్కివుడో పెట్టారు.

ఇట్లా పరిశీలిస్తూపోతే కాంగ్రెసు అధిష్టానవర్గం, కేంద్రప్రభుత్వం చేసిన తప్పటడుగులు అన్నీయిన్నీకావు. రాష్ట్రంలో ఏర్పడ్డున్న పరిస్థితులు, ఉద్యమం తీసుకుంటున్న స్వరూపం ఢిల్లీలో కూచున్న వారికి, వారి తరఫున హైదరాబాదుకు వచ్చినవారికి సపూర్ణంగా, సమగ్రంగా అర్థం కాకపోవడంవల్లనే ఈ తప్పటడుగులు వేయడం జరిగింది. ఇక వాటిని సర్దుకోవడం, తప్పులు దిద్దుకోవడం జరిగే పనికాదు. ఆ దశ కూడా దాటిపోయింది.

పరిస్థితులింత విషమస్థాయికి చేరుకొన్న తర్వాత, రాష్ట్రం నాలుగు చెరగులా ప్రత్యేకాంధ్ర నినాదం మార్మోగుతున్న సమయంలో దీన్ని ప్రజా ఉద్యమంగా గుర్తించక పోవడం గ్రుడ్డితనమే అవుతుంది. మొదటమొదట యిది ప్రజా ఉద్యమంగా ప్రారంభమైంది కాకపోవచ్చు. ఉద్యమంలో చేరినవారికి ఏవో స్వార్థాపేక్షలుంటే వుండవచ్చు. అతే ఇప్పుడు—ఇంత రక్తపాతం, ఇంత జననష్టం వాటిల్లిన తర్వాత — యింకా దీన్ని స్వార్థాపేక్షలకు అంటగట్టడం అవివేకం. స్వార్థచింతనతో ఉద్యమంలో ప్రవేశించిన వారు కూడా ఈ ప్రవాహంలో కొట్టుకపోవడమే తప్ప, తప్పుకొనే అవకాశం లేదు. అట్టాంటివ్యక్తులను ఉద్యమం ఒకకంట కనిపెడ్తూనేవుంది. కాంగ్రెసువాదులందరూ చిత్తశుద్ధితో ప్రత్యేకాంధ్రకోరారని ఎవరూ అనరు. అట్లనే సమైక్యతావాదులుగా మిగిలిపోయిన వారుకూడా త్రికరణశుద్ధిగా రాష్ట్రసమైక్యతను కోరేవారని అనలేము. వారూ స్వార్థచింతనతోనే సమైక్యతావాదులయ్యారు. అతే వున్నతేడా అంతా, ఆ సమైక్యతావాదులిప్పుడు కావాలనుకొంటే ఉద్యమంలో ప్రవేశించగలరేమోకాని, ఈ వేర్పాటువాదులు అడుగు తీసి అవతల పెట్టలేరు. వాళ్ళ కాళ్ళకు, చేతులకు జనం సంకెళ్ళువేశారు.

చివరగ ఒక్క విషయం చెప్పుకోవాలి. విజయవాడ, గుంటూరు సంఘటనల్లో నక్సలైట్ల ప్రమేయం, ప్రభావం వుందం అందరూ అంగీకరిస్తారు. అతే నక్సలైట్లు కూడా ఉద్యమకారులుగానే యిందులో పాల్గొంటున్నారు. కాబట్టి వారి చర్యలూ ఉద్యమభాగంగానే తీసుకోవాలి. పోతే విజయవాడ, గుంటూరు సంఘటనలకు సంబంధించి ఉద్యమ నాయకులెవ్వరూ వివరణలివ్వలేదు. ఉద్యమం చేయిదాటి పోయిందని నక్సలైట్ల హస్తగతమైందనీ వారనలేదు. కాబట్టి ఆ సంఘటనల్లో అరాచకశక్తులు, అసాంఘిక వ్యక్తులు విజృంభించినా అది ఉద్యమంలో ఒక భాగంగానే తీసుకోవలసివస్తుంది.

ఏ ఉద్యమానికైనా కొంతకాలం తర్వాత ఈ స్వరూపం రాకతప్పదు. ప్రభుత్వం దీన్ని వూహించి నివారించడానికి పూనుకోలేకపోవడమే శోచనీయం. ఇక యిది యిక్కడికో ఆగదు; ఆపే శక్తి ఎవరికీ లేదు. నివారించ ప్రయత్నించేకొద్దీ ఉద్యమం తీవ్రమౌతుంది; జననష్టం, ప్రభుత్వఆస్తుల నష్టం, ప్రజాజీవిత స్తంభన అనివార్యమైపోతాయి.

ఇప్పటికయ్యింది చాలు. ఈ మూర్ఖపు నరకయాతన యింకా అనుభవించడానికి ఏ ఆంధ్రుడూ సంసిద్ధంగాలేడు. తన సోదరుల రక్తం వరదలుగా ప్రవహించడాన్ని ఏ ఆంధ్రుడూ సహించలేడు. తుపాకి గుండ్లతో, సైనికబలంతో యింకా యీ ప్రజావ్యవద్యమాన్ని అణచివేయగలమని కేంద్ర ప్రభుత్వం అనుకొంటుంటే అది పరిస్థితులను గమనించకపోవడమే; వాస్తవాన్ని గుర్తించకపోవడమే!

ఇకనైనా ఈ రక్తపాతాన్ని ఆపండి! వాస్తవాన్ని గుర్తించండి! రాష్ట్రాన్ని విభజించండి! తెలంగాణావారికి— ఆంధ్రులకు అక్కరలేని సమైక్యరాష్ట్రంకోసం పట్టుదలలు చూపకండి!

— —

భావనావేదిక

(3వ పేజీ కొరవ)

పల్లి ప్రజల మన్ననలకు, ప్రేమాభిమానాలకు పాత్రులుకావాలని కోరుకొంటున్నాను. ప్రధాని సత్వరమే ప్రస్తుత సంక్షోభానికి పరిష్కారంగా ప్రత్యేక ఆంధ్రరాష్ట్రాన్ని ఏర్పాటుచేసి తన రాజనీతిజ్ఞతను చాటుకోవాలని విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను.

పామూరు — షేక్ రహమతుల్లా

— —

(4వ పేజీ కొరవ)

అందరూ రాష్ట్రోద్యమంలో మునిగిపోయివున్నా, జిల్లా రైతు సంఘం కార్యదర్శి శ్రీ కాకాణి రమణారెడ్డిమాత్రం రైతులకు ఆందోళనకరంగా పరిణమించిన ఈ సమస్యను చేపట్టారు; బోర్డు చేర్మెన్ వగైరాలను కలుసుకొని పరిస్థితిని వివరించుటకు హైదరాబాదుకు కూడా పోయివచ్చారు; ఎవ్వరూ కదల్చలేదు, ఒక నివేదిక మాత్రం ఇచ్చివచ్చారట జిల్లా విద్యుత్ సరఫరా అధ్వాన్నంగా వుండటం; ఈ స్థితిలో రెండవకారు సాగుకు రైతు పూనుకోలేరని ఆయన ఆ నివేదికలో హెచ్చరిస్తూ; నెల్లూరు థర్మల్ స్టేషన్‌లో వుత్పత్తయ్యే 30 మెగావాట్లలో, కనీసం 12 మెగావాట్లయినా జిల్లాకు కేటాయించవలసివుంది; మెట్టపైర్లకు రాత్రిపూట నీరు కట్టడం సాధ్యంకాదుకాబట్టి, నాన్ డెల్టా ప్రాంతాలకు పగలు సరఫరా ఇవ్వవలసిందని; ఏవి ప్రాంతాల్లో ఏవి సమయాల్లో సరఫరావుండేది ముందే ప్రకటించవలసిందని రమణారెడ్డిగారు ఆ నివేదికలో విజ్ఞప్తి చేశారు.

ఈ నెల్లూరు రైతాంగం కనీసకోర్కెలు. నెల్లూరు ఎస్. ఇ. గారుకూడా జిల్లా రైతుల ఆందోళనను బోర్డుదృష్టికితెచ్చి వ్యవసాయదార్లకు సాధ్యమైనంత ఎక్కువగా సహాయపడాలి. లేకుంటే అంబడికి తట్టుకోలేరు!

ఆస్పత్రుల మూత

నెల్లూరులోని ప్రభుత్వాసుపత్రులన్నీ మూతబడిపోయాయి. అంటే పెద్దాస్పత్రే కాకుండా; పిల్లలఆస్పత్రి, కాన్పులఆస్పత్రి, క్షయాసుపత్రి వగైరాలన్నీ అన్నమాట. జిల్లాలోని అన్ని ఆస్పత్రుల స్థితి ఈ విధంగానే వుంటుంది.

రోగార్తులకు ఇక దేముడేదిక్కు!

ఘోరమైన ప్రమాదం— ముగ్గురి చావు

వివరాలందలేదు; కాని స్థూలంగా ఆ ఘోర ప్రమాదవార్త యిది:

21 తేదీ వుదయం స్వర్ణముఖి దగ్గరగా, గేట్లులేని అన్నమేడు రైల్వే క్రాసింగ్‌ను ఒక ట్రాక్టరు దాటుతుండగా, మద్రాసుకుపోయే జి. టి. ట్రెయిన్ కొట్టివేసిందట. ట్రాక్టరు ఫుట్‌బాల్‌వలె ఎక్కడో దూరంగా నుగ్గునుగ్గయి పడిపోయిందట; ట్రాక్టరుమీద వుండినముగ్గురు— ట్రాక్టరు ఓనరు సన్నారెడ్డి పల్లారెడ్డి (30), గ్రామ మునసబు కోట వెంకటసుబ్బారెడ్డి (40), వియ్యంవ్యాపారి సూరు సుందరయ్య (42) అక్కడికక్కడే పచ్చడైపోయారట. ఆ ముగ్గురు అన్నమేడువాసులే.

రైల్లో కత్తిపోట్లు— కడపవాసి మరణం

22 తేదీ సాయంత్రం అర్కోణంనుండి గూడూరుకువచ్చే పాసింజర్ రైల్లో ప్రయాణిస్తుండిన కడపవాసి పట్టా సుబ్బమ్మయ్యం అనే యువకుణ్ణి, ఎల్లకారు-వెంకటగిరికి మధ్య దారుణంగా పొడిచి, అతని చేతిగడియారం, వుంగరం, సూట్‌కేసు అపహరించి దొంగ వెంకటగిరి స్టేషన్‌లో దిగిపోయాడని; గాయపడిన సుబ్బమ్మయ్యం వెంటనే దిక్కొక్కు పడవటక, వెంకటగిరి స్టేషన్‌లో అస్వస్థమైన కారణంగా, గూడూరుకు చేరేలోగానే అతను మరణించాడని కాళహస్తినుండి శ్రీ వి. రాజగోపాలరెడ్డి వ్రాస్తున్నారు.

సుబ్బమ్మయ్యం జరిగిందంతా వెంకటగిరి స్టేషన్‌మాస్టరుకు చెప్పాడని తెలుస్తున్నది. అతని సోదరుడు కలిపోశాకాలలో నెల్లూరుకో పనిచేస్తున్నాడు.

మరణం

కోగోలు సర్పంచ్, కాంగ్రెసు సమితి ఉపాధ్యక్షుడు అయిన శ్రీ బేడ్రోలు యానాదినాయుడు 8 తేదీ గుండెపోటుతో హఠాత్తుగా మరణించారు. యానాదినాయుడు సామ్యులని, నికలాపి అని, మొన్నటి ఎన్నికల్లో ఆర్. డి. ఆర్. విజయానికి కృషిచేసినవారని శ్రీ కోలూరు దేవమణి వ్రాస్తున్నారు.

కరణం, మునసబుకూడా!

నెల్లూరుతాలూకా మాదర్లవారిపాళెంలో గ్రామపెద్దల దీక్షాశిబిరం జరుగుతున్నది. 19 తేదీ కూర్చున్న మొదటిబ్యాచి సభ్యులు— ఎడమనుండి కుడికి: పొన్నలూరు ఆదిశేషారెడ్డి (సర్పంచ్), ఆసనాల శేషారెడ్డి (మునసబు), నరిగొండ సుబ్రహ్మణ్యం (కరణం), భూస్వామి చిల్లకూరు నాయుడు దశరథరామరెడ్డి, నాయుడు సుబ్బరామరెడ్డి, వలంపర్తి ఆదిశేషారెడ్డి.

ఛీఫ్ ఇంజనీరు

శ్రీశైలంలో పి. డబ్ల్యు. డి. సూపరింటెండెంట్ ఇంజనీరుగావున్న నెల్లూరీయుడు పొణకా గోపాలకృష్ణారెడ్డి ఛీఫ్ ఇంజనీరుగా ప్రమోట్ చేయబడి ప్రాజెక్టుల విభాగంలో నియమించబడినారు.

అవినీతి ఆరోపణల్లో గుర్తింపు లేదు, విలువలేదు, అన్నసామెతలేదు అనుకుంటుంటాం. గోపాలకృష్ణారెడ్డిగారి సామర్థ్యం ఆ నమ్మకం పారపాటంటుంది. నీతికి, నిజాయితీకి గోపాలకృష్ణారెడ్డి పేరు. ఛీఫ్ఇంజనీరైనందుకు ఆయన్ను అభినందిస్తున్నాము.

నెల్లూరు బజారు

మొలగొలుకులు	పుట్టి 1 కి	780-00
కొత్తవి	,,	600-00

— —

జనవాణి

(2వ పేజీకొరవ)

నాలకోనో, వుద్యమాన్ని బహిష్కరించాలనే దురుద్దేశ్యంతోనో ప్రకటించిందికాదు; అది కేవలం వార్తాదృష్టితో ఇవ్వడం జరిగింది. ఇటువంటి వివాదాస్పదమైన ప్రసంగాల వార్తలు వచ్చినపుడు, మామూలుకంటే ఎక్కువ జాగ్రత్త వహిస్తాము; ఈ విషయంలోనూ అంతే.

మాకు వార్తయిచ్చినవ్యక్తి బాధ్యతారహితుడనడం న్యాయంకాదు. అతను బాధ్యత కలిగినవాడే, చదువుకున్నవాడే, అవగాహన వున్నవాడే, రాజకీయ మాటల ప్రవృత్తులను అర్థంచేసుకోగలిగినవాడే. పాపిరెడ్డిగారి ప్రసంగంతో ఏకీభవించింది, నిరసించేవారు అందు వ్యక్తి అతను. పాపిరెడ్డిగారి వ్యతిరేకో, లేక వుద్యమ వ్యతిరేకో అయితే దురుద్దేశ్యంతో చెప్తున్నాడనుకోవచ్చు; అటువంటివాడు కాదతను.

దీనిమీద వివాదం అనవసరం. పైపాలకుడు చెప్పినట్లుగానే పాపిరెడ్డిగారి వుపన్యాసాన్ని చదువుకుంటే సరిపోతుంది.

—సం.]

— —

శివారెడ్డి పద్యాలు

పసుపులేటి సిద్ధయ్యనాయుడు

సిద్ధయనాయుడు; కాంగ్రెసు
పొద్దుపొడుపుచుక్క బా! పామ్యూరయ్యా!
పెద్దకుపోనిది గూడూర్
సద్దుమణగెను గెదుగు సాగరమందున్!

పేరు నాయుడంటే పూరారప్రఖ్యాతి
ఆ దివాళ్లా లేరు అంతబోడు,
గొప్పదాత నేత గూడూరుపులిపిల్ల
పసుపులేటి తరలె పరమపదము!

ఆంధ్ర విద్యామంత్రి అద్దూరు

కాంగ్రెసోడు, రెడ్డిభామందు, భూస్వామి,
దండిగ్రిగవమ్మ గుండెల్ల
మనిషి ఎన్నుకొంత్రి మరణించె 'అద్దూరు'
కన్నుమూసె మాసె కాళహస్తి!

నేతాజీ సుభాస్

పూతయశస్వీ! ఓయీ
నేతాజీ సుభాసుబోసు! నిన బొగడంగా
నాతరమె, మధ్యతునకల
దాతికి నిరైన యడుగుడాడలు తండ్రీ!

నెహ్రూకంటె రాజనీతిశాస్త్రజ్ఞుండు
పాంతుండు, నిన్నుబోలు త్యాగమూర్తి శౌర్యధనుడు మర్త్యలోకములేరు
మీకు బిరెసాటి మేటిమగలు!

— —

పంచాంగం

గురు నీచ

తారాగ్రహములలో ప్రధానగ్రహం గురు 78 జనవరి 27 తేదినుండి నీచరాశి యందు సంచారమునన భారతదేశీయ ఖండము విశల ప్రకోపితమై అరాచకమునకు హేతువైయున్నది.

గురోదయం

78 జనవరి 27 తేదీ ప్రాగ్దిశ గురోదయం. ఈతేదినుంగళ్ళదవున్నరారంభం.

కాలమానము

78 జనవరి 5 తేదీ మొదలు ఏప్రెల్ 3 తేదీవరకు రాజకీయ, పాలక, ప్రజా వర్గాదులు, పరస్పర వివాదపూరితలైదేశకాలపాత్రతలు అశాంతి అవకాశమైయున్నవి.

జనవరి తిథులు

27 శని	నవమి	తె. 4-26 గం. వ.
28 ఆది	దశమి	తె. 6-23 ,,
29 సోమ	ఏకాదశి పూర్తి	
30 మంగళ	ఏకాదశి	ఉ. 8-21 ,,
31 బుధ	ద్వాదశి	ఉ. 10-13 ,,

ఫిబ్రవరి తిథులు

1 గురు	త్రయోదశి	మ. 11-58 ,,
2 శుక్ర	చతుర్దశి	మ. 1-16 ,,

—నిమ్మగడ్డ వేంకటేశ్వరశాస్త్రి

— —

విక్రయమునకు

నెల్లూరు బాలాజీనగరు గోపాలపురములో ఇంటినెం. 20-49 (ప్లాటునెం 15) 40 అంకణములు (72 × 40) 2880 చదరపు అడుగులు. ఇల్లుకోవలెనన్నవారు ఈ క్రింది చిరునామాకు మీ ధర తెలియపరచవలయును.

NAMA
RADHAKRISHNA CHETTY
29-B, N. S. C. Bose Road
MADRAS-1.

చిత్ర జగత్

కొలను బ్రహ్మానందరావు

పెద్దహీరోలిద్దరు తప్ప తక్కిన అందరూ 'జై ఆంధ్ర' అన్నారు!

ఆంధ్రదేశంలో ఏ ప్రమాదం వచ్చినా తెలుగు నటీనటులు సహాయకార్యక్రమాలు తలపెడుతూ వచ్చారు. ప్రజల కష్టసుఖాల్లో మేమూ ఒకరమేనని చెపుతూ వచ్చారుకూడా. ఈ విషయం తెలిసిన అనేకమంది పాఠకులు ప్రస్తుత ఆందోళనలో మన హీరోల పాత్ర ఏమిటి అని ప్రశ్నిస్తున్నారు.

'జై ఆంధ్ర' ఉద్యమాన్ని ఆశీర్వదిస్తూ జగ్గయ్యగారు ఎప్పుడో ప్రకటించారు. ఇప్పుడు లేటెస్ట్‌గా కృష్ణకూడా 'జైఆంధ్ర' అనటమేకాక, 'మంచివాళ్లకు మంచివాడు' చిత్రం ఒకరోజు కలెక్షనును 'జై ఆంధ్ర' ఉద్యమంలో అమరవీరుల కుటుంబాలకు సమర్పిస్తామనికూడా ప్రకటించారు. గుమ్మడి, రంగారావులుకూడా దాదాపు 'జైఆంధ్ర' అన్నట్టే! ఇక ఇద్దరు పెద్ద హీరోలుమాత్రమే మిగిలారు.

అయితే- వీరుకూడా ఈ నినాదాన్నిస్తే తమ మార్కెట్ దెబ్బతింటుందేమోనని భయం వుండివుండొచ్చు. కాని ఆ భయం అనవసరం. ఎందుకంటే తెలంగాణవాదులు కూడా వీరి 'జైఆంధ్ర' నినాదాన్ని తప్పక బలపరుస్తారు. కనీసం వీరి అభిమాన సంఘాలవారైనా అడగవచ్చుగా వీరిని! వారికి ఏమి సందేశం యిస్తారో!

సావిత్రి కొత్తచిత్రం

సావిత్రిని నటిగా క్రొత్తగా చెప్పవలసిన దేమీలేదు. అంతటి ప్రతిభావంతురాలున్నదా అనిపిస్తుంది. ఆమె నిర్మాతగా ఇంతకుముందు రెండుమూడు చిత్రాలను కూడా నిర్మించింది. ఆర్థికంగా అంత మన విజయాన్ని సాధించలేకపోయ్యాయి ఆ చిత్రాలు.

ఇప్పుడు ఆమె, బి. వెంకటరత్నం, పి. సుబ్రహ్మణ్యంలతో కలసి సావిత్రి ఆర్ట్ పిక్చర్స్‌ను స్థాపించింది. అయితే ఈసారి ఆమె ఈ చిత్రానికి దర్శకత్వం వహించటం లేదు. బి. వి. ప్రసాద్ దర్శకుడు. సంగీతం కోదండపాణి. కథ బి. వి. బాబు రాశారు. మోదుకూరి జాన్సన్ సంభాషణలు రాస్తున్నారు. ఈనెల 15 వ తేదీన దాశరథిరాసిన రెండుపాటలు విజయ గార్డెన్స్‌లో రికార్డు అయినాయి. ఈనెల 25 వ తేదీ నుండి షూటింగ్ ప్రారంభమవుతుంది.

ఒకేసారి తెలుగు, తమిళ భాషల్లో తయారయే ఈ చిత్రంలో సావిత్రి, విజయనిర్మల, ప్రభాకరరెడ్డి, రాజనాల, అల్లు రామలింగయ్య, ఛాయాదేవి, శ్రీనాధరాజు తదితరులు నటిస్తారు. వీరుగాక పద్మశ్రీ శేంగి, తమిళ హాస్యనటుడు నాగేష్ కూడా నటిస్తున్నారు. విశేషమేమంటే సావిత్రి కుమారుడు సతీష్ ఈ చిత్రంలో ద్విపాత్రాభినయం.

ఈ వివరాలన్నింటిని సావిత్రి, తన యింట్లో పత్రికా ప్రతినిధుల సమావేశాన్ని ఏర్పాటుచేసి తెలియచేసింది. ఆ సాయంకాలం తెలుగు, తమిళ పత్రికా ప్రతినిధులనేకులు వచ్చారు. ఆమె యింటిముందు లాన్స్ కళకళలాడింది. కాని పాపం- అంత చక్కని గెట్ టుగెదర్‌లో సావిత్రి ఏమి మాట్లాడలేకపోయింది. ఆనాటి మధ్యాహ్నమే ఆమెకు షూటింగ్‌లో తీవ్రంగా జ్వరంవచ్చింది. ఆమె తరఫున దర్శకుడు బి.వి. ప్రసాద్ తెలుగులోను, తమిళ చిత్రానికి డైలాగ్స్ రాస్తున్న ఎ.పి. నాగరాజన్ అసోసియేట్ తమిళంలోను వివరాలందించవలసివచ్చింది. అంత అస్వస్థతగావున్నా సావిత్రి అందర్నీ పరిచయం చేసుకుని కృతజ్ఞత తెలియచేసుకుంది.

ఎం. ఎస్. రెడ్డిగారి కోడెనాగు

ఎం.ఎస్. రెడ్డి సమర్పించిన 'ఊరికి ఉపకారి' విజయాన్ని సాధించింది. అను

—కొరవ 8 వ పేజీలో

ప్రశ్నోత్తరావళి

షేక్ అహ్మద్‌బాషా ఉదయగిరి

ఒక సినిమాకవి 'ధనమేరా అన్నిటికీ మూలం' అంటే, యింకొకవి 'డబ్బుకు లోకం దాసోహం' అంటున్నాడు. డబ్బును గూర్చి సినిమాలోకం యిచ్చే సందేశం ఏమిటి?

★ 'ధనమూల మిదంజగత్'- ఇదే సూత్రం.

వి. హరిబాబు ఏరంపల్లి

'బంగారుబాబు'లో రాజేష్ ఖన్నా, శివాజిగణేశన్, కృష్ణ కలిపిస్తారట, నిజమేనా?

★ కలిపిస్తారు. అంతే! దానివల్ల వచ్చిన ప్రయోజనమేమీలేదు.

ఎల్. సుధాకరరెడ్డి కావలి

విప్లవాత్మకచిత్రమని నిర్మాతలు చెప్పుకొన్న 'కాలంమారింది' లో మీకేమైనా విప్లవం కనిపించిందా?

★ అంటరానిదాన్ని బ్రాహ్మణ యువకుడు పెళ్ళిచేసుకోవడమే అందులోని విప్లవం.

పి. రాజగోపాలరావు కోవూరు

ఇటీవల కె. వి. మహదేవన్‌కు చిత్రాలెక్కువకావడంవల్ల ఏ బాణి కట్టినా కొత్త బాణీలు అనిపించడంలేదు. అవే ట్యూన్సు విని పిస్తున్నారు. దీన్ని నిర్మాతలు గమనించడంలేదా?

★ మన నిర్మాతలది గొర్రెదాటు వ్యవహారం. మహదేవన్‌పై ఈనాటి పెద్ద నిర్మాతలకు మోజు ఎక్కువైంది. 'దసరాబుల్లోడు' తర్వాత యింకా ఎక్కువైంది. కాని 'బంగారుబాబు' తర్వాత తగ్గవచ్చు.

ఆర్. సి. రామరెడ్డి హర్దా (ఎంపి)

'బంగారుబాబు' విడుదలరోజున అన్ని కేంద్రాలకు విమానం వస్తుందటనే?

★ 'దసరాబుల్లోడు' గ్రాండ్ సక్సెస్ పోతుండా 'బంగారుబాబు' కూడా హిట్ కావాలని నిర్మాత ప్రయత్నించడం సహజమే కానీ కేవలం పబ్లిసిటీవల్లనే పిక్చర్ హిట్ కాదు.

పి. ఖాదర్‌ఖాన్ అల్లూరు

'బడిపంతులు' సంక్షిప్త శబ్ద చిత్రానికి ఎన్. టి. రామారావు వ్యాఖ్య అన్నారు 'వివిధభారతి' లో; అంతేనా?

★ ఆ చిత్రం గూర్చి ఆ హీరో మాట్లాడారన్నమాట

కె. హరిప్రసాద్‌రెడ్డి మద్రాసు

'ఊరికి ఉపకారి' కాలక్షేపంగా అనందింపవచ్చని మీరుచేసిన సమీక్ష సమంజసంగా లేదు. ఇటీవలవచ్చిన కులగౌరవం, కొడుకు-కోడలు, బడిపంతులు కన్నా బాగాలేదా? అందులో వున్నంత మంచి పాటలు యిటీవల ఏ చిత్రంలోనూ లేవుగదా?

★ చిత్రం బాగాలేదని నేననలేదే. కాలక్షేపంగా ఆనందించవచ్చు అంటే అర్థమేమిటిదాబా? బాగాలేదనా? సంగీతం కూడా కాలక్షేపమేకదా! ఏవేవి బాగున్నాయో వివరంగా వ్రాయలేదనా? ఉత్తమ చిత్రం అన్నామంటే దానికి ప్రయోజనం వుండాలి ప్రయోజనంలేని చిత్రం కాలక్షేపం చిత్రమేగా!

> **ప్రశ్నలను ...**
>
> పాఠకులు ప్రశ్నలను ఈ క్రింది అడ్రసుకు పంపాలె
>
> **కొలను బ్రహ్మానందరావు,**
> 7-నాగేశ్వరరావు రోడ్డు,
> టి. నగర్, మద్రాసు-17.

ఎస్. అన్నపూర్ణ గునుపాడు

నాయికగాని, నాయకుడుగాని మరణించడంతో ముగిసే చిత్రాలకు కూడా 'శుభం' అని వేస్తారు. మరణం శుభమా?

★ దిన్లో చనిపోయేమట్టాలు సాధారణంగా మన తెలుగుచిత్రాల్లో వుండవు. ఉన్నా, దానితర్వాత యింకో శుభకరమైన పట్టాన్ని పెట్టిగాని 'శుభం' అని వేయరు.

షేక్ గౌస్‌మొహిద్దీన్ ఆత్మకూరు

కొత్తగాయకుడు రామకృష్ణ గాయని పి. సుశీల బంధువా? అతనింకేదైనా చిత్రంలో పాడుతున్నాడా?

★ బంధువే. చాలాచిత్రాల్లో పాడుతున్నాడు.

సిహెచ్. రోశిరెడ్డి ముత్తుకూరు

పి. సుశీలది ఏవూరు?

★ తెలుగుదేశస్థురాలు; విజయనగర వాసి.

బి. మోహనరావు బోయలచిరువెళ్ళ

'ప్రేమనగర్' శతదినోత్సవ సందర్భములో రచయిత్రి శ్రీమతి కౌసల్యాదేవికి బహుమతి యిచ్చినట్టులేదు. ఎందువల్ల?

★ ఏ తెలుగు నిర్మాత కథకుడ్ని పిల్చాడుచెప్పండి? శతదినోత్సవాలకు కావల్సింది గ్లామర్!

ప్రకాష్ సూళ్ళూరుపేట

మీరు కొన్నిచిత్రాలు నిర్మాతలు చూసే లేనే కారణంతో వాటిగురించి అడిగే ప్రశ్నలకు జవాబులివ్వరు నిర్మాత చూడక పోతే మీరు ఇంకెక్కడైనా చూడొచ్చుకదా?

★ మద్రాసులో రిలీజైతే చూసే అవకాశం వుంది. కాని దానికోసం తెలుగుదేశానికి యింత దూరం రావల్సిన అవసరం లేదుకదా!

సాధు కృష్ణప్రసాద్ గూడూరు

నటుడు చలం తన సొంత చిత్రాల్లో ఒకరకంగాను, ఇతరులచిత్రాల్లో అవకాశం పొందేటట్టుగాను నటిస్తారట, నిజమేనా?

★ అదేంకాదు. అలా ఏ నటుడు చేయడు. సొంతచిత్రాలకు దర్శకత్వ బాధ్యతకాని, స్క్రిప్టుకాని అన్నీ తాను పర్యవేక్షించుకొంటారు.

ఎం. డి. ఖాదర్‌హుసేన్ కావలి

ఆంధ్రలో జరిగిన ఆందోళన ప్రభావం గ్రాడ్యుయేట్ మద్రాసులో కూడా ప్రవేశించి ఆంధ్ర, తెలంగాణా నటీనటుల్లో భేదాభిప్రాయాలు తీసుకువచ్చే ప్రమాదమేమైనా వుందా?

★ ఈ సినిమారంగంలో మాత్రం అలాంటివిరావు. అయినా యిప్పుడు ఆంధ్రులకు తెలంగాణావారిమీద కక్ష యేముంది? ప్రభుత్వంతో పోట్లాడుతున్నారు, అంతే. తెలంగాణా ఆందోళన సమయంలో కూడా యిక్కడి తెలంగాణా నటులు దానిని సమర్థించలేదు.

ఎం. సాయిప్రసాద్ సూళ్ళూరుపేట

రామారావు నటిస్తున్న 'మామకు తగ్గ అల్లుడు' నిర్మిస్తున్నదెవరు? నాయిక ఎవరు?

★ ఎన్. ఎ. టి. వారే నిర్మిస్తారు. నటీనటుల ఎన్నిక యింకా కాలేదు.

కె. పద్మ గూడూరు

'బడిపంతులు' లో రామారావు నటన, పి. సి. రెడ్డి దర్శకత్వం అద్భుతంగా వున్నాయి. ఇప్పటికైనా పి. సి. రెడ్డి దర్శకత్వం బాగుంటుందని మీరు నమ్ముతారా?

★ నమ్మను ఎందుకంటే- 'బడిపంతులు' చిత్రాన్ని ఒరిజినల్ కన్నడ చిత్రంలానే తీశారు. ఈనాటి పరిస్థితుల్లో ఆ చిత్రాన్ని యింకా బాగా తీసివుండవలసింది.

రైతు లోకం

జీడిమామిడి తెగుళ్లు : నివారణ

జీడిమామిడిని ఇటీవలివరకూ ఎందుకూ పనికిరాని నేలలో పెరిగే మొక్కగా భావించేవారు. ఆర్థికముగా దీనికంత ప్రాముఖ్యాన్ని యిచ్చేవారుకాదు. కాని జీడిపప్పు ఎగుమతిద్వారా విదేశీ మారక ద్రవ్యము ఎక్కువగా లభించుతూవుంది. అందుచేత జీడిమామిడి తోటల అభివృద్ధికై మరింత శ్రద్ధ వహించవలసివుంది.

పురుగులు, తెగుళ్ళబారినుండి పంటను కాపాడుటకు తగినచర్యలు తీసుకొన్నట్లయితే ఎక్కువ లాభము పంట పొందగలిగేటట్లు చూడవచ్చును.

జీడిమామిడి చెట్లకు విపరీతమైన నష్టము కలిగించేవాటిలో కాండమును తొలిచేపురుగు ప్రమాదకరమైనది. ఈ పురుగు కాండమును తొలుచుటచే క్రమముగా చచ్చిపోతుంది. దీనిని అరికట్టుటకు కాండముపై రంధ్రము కనిపించిన వెంటనే 1% పైరోలీన్ - ఇమల్షను గాని, కార్బరిల్ (సెవిన్)నుగాని, 10 గ్రాముల ఫోరేట్ (థిమెట్) పలుకులనుగాని రంధ్రములోనికి పొయ్యాలి.

జీడిమామిడి మొక్కలకు నష్టము కలిగించే వాటిలో తేయాకుదోమ రెండవది. ఇది లేత మొవ్వలనుండి, చిగుళ్ళనుండి, ఆకులనుండి, కొమ్మలనుండి రసమును పీల్చివేస్తుంది. ఇది లేతపిందెలనుండికూడా రసమును పీల్చుతుంది. చెట్ల ఆకులపై మలాథియాన్ లేక ఫాస్ఫామిడాన్‌ను పిచికారీ చేయుటవలన తేయాకుదోమను అరికట్టవచ్చును.

మనదేశపు తూర్పుతీర ప్రాంతములో వుండే జీడిమామిడి తోటలకు ఆకులను తొలిచే లీఫ్‌మైనర్; లేత ఆకులపైన, పువ్వులపైన దాడిచేసే సాలీడు, మొవ్వులపైన, ఆకులపైన, దాడిచేసేగొంగళీపురుగు ప్రమాదకరమైనవి. లీఫ్‌మైనరును 0-05 శాతము బిహెచ్‌సి లేక 0-025 శాతము పారాథియాన్‌ను పిచికారీచేయుటద్వారాను, సాలీడు పురుగును 0 2 శాతము బిహెచ్‌సిని లేక 0 08 శాతము ఎండ్రిన్‌ను పిచికారీ చేయుటద్వారాను అరికట్టవచ్చును.

జీడిమామిడి పూతకు వచ్చే బ్లైట్ తెగులుద్వారా కాపు విపరీతముగా నష్టపోతుంది. జీడిమామిడి పంటపై ఉల్లాల్ కేంద్రములో జరిపిన పరిశోధనల ననుసరించి క్యూమన్, మరియు డెక్సాన్‌లను కలిపి పిచికారీచేయుటవలన ఈ తెగులును అరికట్టవచ్చునని తేలింది.

జీడిమామిడి మొక్కలు వుల్లకిరవు తెగులుకు గురియైనప్పుడు ఎండిపోయిన భాగములను కత్తిరించి కాల్చివేయాలి. కత్తిరింపబడిన కొమ్మల చిగుళ్ళకు బోర్డో ముద్దను పూయాలి. ఋతుపవన వర్షములకు ముందు, తరువాత 1% బోర్డో మిశ్రమమును చల్లుటద్వారా జీడిమామిడి మొక్కలు వుల్లకిరవు తెగులుకు లోను కాకుండా అరికట్టవచ్చును.

జీడిమామిడి నారుమళ్ళలోని లేత మొక్కలు చెమ్మగొట్టు తెగులుకు లోను గాకుండా 0-1% సెరిసాన్ వెట్ లేక 1% బోర్డో మిశ్రమమును పిచికారీచేయుటవలన మంచిఫలితములు నిచ్చినట్లు కనుగొనబడింది.

ఈనాడు మనదేశములోను, విదేశములలోను జీడిపప్పుకు మంచిగిరాకీవుంది. జీడిపప్పుతోపాటు జీడిమామిడిపళ్ళుకూడా పుష్టికరమైన ఆహారముగా పనిచేస్తాయి జీడిమామిడిపళ్ళలో ఖనిజపోషక పదార్థములు ఎక్కువగా వున్నాయి. ప్రతి టన్ను జీడిగింజలతోపాటు 10 టన్నుల పళ్ళు లభించుతాయి.

పైన పేర్కొనిన పురుగు, తెగుళ్ళనివారణ చర్యలు, జీడిమామిడితోటల అభివృద్ధికి ఎంతగానో తోడ్పడతాయి.

——[ఐ.సి.ఎ.ఆర్]

సూర్యకాంతం సాగుచేయండి

ఇటీవలే మనదేశంలో వ్యాపిస్తున్న సూర్యకాంతి (పొద్దుతిరుగుడు) పువ్వు 70-90 రోజులలో కోతకువస్తుంది; వర్షాధారంతో పండించినప్పటికి హెక్టారుకు 500-1000 రూ|ల దాక లాభం ఇస్తుంది. Vnimk — 8931, Peredovik, Armavirski, Armaverts—అన్న నాలుగు రష్యన్ రకాలు మనదేశంలో మంచి ఫలితాలనిస్తాయి రబీలో, ఖరీఫ్‌లో-నీరుపెట్టి పండించినా వర్షాధారంతో పండించినా- బరువయిన నల్లరేగడ భూములనుండి తేలికయిన ఇసుక భూములదాక ఏరకం నేలలోనైనాసరే ఇవి మంచి దిగుబడినిస్తాయి.

పైరు పెరుగుతుండగా 76 మి.మీ. వర్షం పడిన పరిస్థితిలో, ఇతరత్రా నీరు పెట్టకుండా పండించగా, సూర్యకాంతి హెక్టారుకు 1418 కిలోల నిచ్చింది. కోయంబత్తూరులో (ఖరీఫ్‌లో) నీరుపెట్టి పండించగా హెక్టారుకు 3207 కి. నిచ్చింది. అందుకనే సూర్యకాంతినింకా విస్తృతంగా పండించాలి అని -వ్యవసాయశాస్త్రజ్ఞులు, వ్యవసాయ పరిశోధనా పరిశోధకులు చెబుతున్నారు.

—— [ఎఫ్.ఐ.యు].

'జై ఆంధ్ర' - పల్లెల్లో ప్రతిధ్వని!

ప్రత్యేకరాష్ట్ర ఉద్యమం పల్లెలకు కూడా ప్రాకిపోయింది. ఎక్కడచూచినా నిరాహార దీక్షలు, సభలు, ఊరేగింపులు-గ్రామసీమలు కూడా 'జై ఆంధ్ర' నినాదాలతో ప్రతిధ్వనించి పోతున్నాయి జిల్లాలోని 'జై ఆంధ్ర' వార్తలు దిగువ ఇస్తున్నాము-

కామాక్షయ్యకు-
చెంచురామయ్యకు
హెచ్చరిక!

19 తేది తమలపాకుల టవును వింజమూరు ప్రదూతలాగిపోయింది ఒక్క

> **సభలు**
> **బంద్ లు**
> **దీక్షలు**

వింజమూరు గ్రామస్తులేకాదు; పురుషులే కాదు, పెద్దలేకాదు-స్త్రీలు, పిల్లలు పదివేల మందికిపైగా చేరారు, బ్రహ్మాండమైన ఊరేగింపు జరిగింది. సాయంత్రం బహిరంగ సభ. ప్రత్యేకాంధ్ర నాయకులందరూ పాల్గొని ఉపన్యసించారు. సర్పంచ్ శ్రీ గణపం రాజా రామ రెడ్డి అధ్యక్షత వహించారు.

బి. ప. చేర్మన్ శ్రీ మేనకూరు గోపాల కృష్ణారెడ్డి అనం వెంకటరెడ్డిగారి అధికార దాహానికి, బాధ్యతారహిత ప్రవర్తనకు కొన్ని కంపెనీ పాడాలు బలియయ్యాయని విమర్శించారు. అనం ప్రజావ్యతిరేక పోకడలో పోతున్నాడని దుయ్యబట్టారు ప్రజావాహినితో కలిసిపోలేకపోతే, వారి అధికారాని గుణపాఠం నేర్చుకోలేకపోతే, రాజీనామా ఇచ్చి మళ్ళీ పోటీ చేయవలసిందిగా శాసనసభ్యుడు శ్రీ కామాక్షయ్యకు సవాల్ చేశాడు పి. బి. నరసింహారావు బర్తరఫ్ తమ లక్ష్యం కాదని, ఉద్యమం కొనసాగవలసిందేనని ఉద్ఘాటించారు.

కావలి ఎం.ఎల్.ఎ శ్రీ గొట్టిపాటి కొండపనాయుడు - ఉద్యమం స్వార్థపర వర్గాల ప్రేరేపణతో జరుగుతున్నదని అపార్థం చేయడం నీచమన్నారు; రాజకీయాలకు అతీతమైన, అన్ని ప్రాతినిధ్యాల ఉద్యమమని పేర్కొన్నారు ఏ. బి. ఒ. ల నాయకుడు శ్రీ పి. వీరేంద్రబాబు- తెలంగాణావారిచే వెడలగొట్టబడి, కావలికి చేరిన ఉద్యోగుల బాధలను వివరిస్తూ; సమైక్యతనుగూర్చి శ్రీరంగనీతులు చెప్పేవారు, వారి కష్టగాథలను స్వయంగా తెలుసుకోవచ్చునన్నారు. ప్రత్యేక రాష్ట్రం సిద్ధించేవరకు, తన సమ్మె ఆగబోదని ప్రకటించారు. విద్యార్థి నాయకుడు శ్రీ ఎం. వెంకయ్యనాయుడు మాట్లాడుతూ మంత్రిత్వాలకోసం ప్రాకులాట నెల్లూరులో పరాకాష్ఠకు చేరుకొన్నదన్నారు. 27 తేది నెల్లూరులో జరిగే విద్యార్థి సమావేశానికి ప్రతి ఒక్క విద్యార్థి హాజరు కావాలని కోరారు.

బెజవాడ పాపిరెడ్డిగారి ఉపన్యాసం 'బంద్' పద్యంతో ప్రారంభమైనది అ మాటలు అప్పుడు అర్థంగావు. ప్రజలు ఎంతో విశ్వాసం ఉంచి ఎన్నుకున్న ఎం. ఎల్. ఎ లు, ప్రజలు అగ్నిపరీక్షలో వున్నపుడు అదృశ్యులయ్యారని శ్రీ పాపిరెడ్డి వెలిబుచ్చారు. ఉదయగిరి శాసన సభ్యుడు శ్రీ చెంచురామయ్య సంగతి చూడుకోవలసిందిగా శ్రీ పాపిరెడ్డి ప్రజలను కోరారు రాపూరు ఎం.ఎల్.ఎ. శ్రీ నువ్వుల వెంకటరత్నంనాయుడు ఎన్. జి. ఓ లకు ధనసహాయం చేసి ఆదుకోవలసిందిగా విజ్ఞప్తి చేశారు. ఆంధ్రసేన కన్వీనరు శ్రీ ఎం చంద్రమౌళి - రాజీనామా యిచ్చి తిరుగా ప్రజలముందుకు రావలసిందిగా ప్రజాప్రతినిధులను ఛాలెంజ్ చేశారు. శ్రీ ఎం. సుందరాచారి - శాంతియుతంగా, ప్రత్యేకరాష్ట్రం వచ్చేవరకు పోరాటం జరపవలసిందిగా విజ్ఞప్తి చేశారు.

శ్రీ మాదాల తిమ్మయ్య, శ్రీ షేక్ అబ్దుల్ ఖాదర్‌గూడా ఉపన్యసించారు- స్థానిక శాసనసభ్యుడు నెల వర్యంతం ప్రజలకు కనపడకుండడం విచారకరమని విమర్శించారు. శ్రీ ఎం. బి. కృష్ణమూర్తి వందనసమర్పణం చేశారు

నర్రవాడ సర్పంచ్
రాజీనామా

"ఆందోళనమం సందర్భంగా జరుగుతున్న దారుణ మారణకాండకు నిరసనగా, ప్రత్యేకాంధ్రకు రాష్ట్రసాధనకు కృషిచేయుటకు వీలుగా" ఉదయగిరి తాలూకా నర్రవాడ సర్పంచ్ శ్రీ మాదాల తిమ్మయ్య రాజీనామాచేస్తూ, ఆ పత్రాన్ని కలెక్టరుగారికి పంపారు.

ఉదయగిరి తాలూకా
కార్యాచరణ సమితి

19 తేది రాత్రి ఎం. ఎల్. ఏ. శ్రీ గొట్టిపాటి కొండపనాయుడు అధ్యక్షతన వింజమూరులో జరిగిన అన్నివర్గాల ప్రతినిధుల సమావేశంలో తాలూకాలో ఉద్యమాన్ని తీవ్రతరం చేయుటకు సంయుక్త కార్యాచరణ సమితిని ఎన్నుకున్నారు-

మాదాల తిమ్మయ్య - అధ్యక్షుడు; గణపం రాజారామరెడ్డి, ఎం. వెంకటేశ్వర రెడ్డి - ఉపాధ్యక్షుడు; ఎస్. ఖాదర్‌వలి, కె సాంబశివరెడ్డి, పి రామసుబ్బారెడ్డి- కార్యదర్శులు; కారంశెట్టి వెంకటేశ్వర్లు- కోశాధికారి 24 తేది ప్రథమ సమావేశం ఉదయగిరిలో జరిపి కార్యక్రమం నిర్ణయించుటకు తీర్మానించారట

5 తేది నిరాహారదీక్షలో పాల్గొన్న చెన్నూరు (గూడూరుతాలూకా) మాజీ సర్పంచ్ శ్రీ చేవూరు రామరాఘవరెడ్డి. తదితరపెద్దలు.

నర్రవాడ ఆంధ్రసేన

పచ్చవ రోశయ్య అధ్యక్షుడుగ, పోలినేని మాలకొండయ్య కార్యదర్శిగా ఆంధ్రసేన ఏర్పడింది. ఆంధ్రసేన సభ్యులు రిలే నిరాహారదీక్షలలో పాల్గొంటున్నారు.

ఆంధ్రసేన సభ్యులు 22 తేది సమావేశమై, ఎన్. జి. ఓ. లకు ఆర్థికంగా సహాయపడాలని, ప్రభుత్వానికి పన్నులు చెల్లించకూడదని ప్రజలకు విజ్ఞప్తి చేశారు.

విడవలూరు ఊరేగింపు

2 తేది నుండి రిలే నిరాహారదీక్షలు సాగుతున్నాయి. సర్పంచ్ శ్రీ చెముకుల వెంకయ్య, విద్యార్థులు, ఎన్. జి. ఓ. లు ఈ దీక్షలలో పాల్గొన్నారు.

19 తేది బస్సు బస్సులలో యువకులు బయలుదేరి జై ఆంధ్ర నినాదాలిచ్చుకుంటూ పార్లపల్లి, కొడవలూరు, అల్లూరు, బుచ్చిరెడ్డిపాళెం, కోవూరు, జనమడుగు, లేగుంటపాడు, ముదివర్తి, పూటుకూరు, అలగానిపాడు, అన్నారెడ్డిపాళెం వగైరా గ్రామాలు జైత్రయాత్ర చేశారు. ఈ ఉత్సవంలో సర్పంచ్‌కూడా పాల్గొన్నారు.

బొమ్మల దహనం

కోవూరుతాలూకా తోటకూరులో 5తేది బ్రహ్మాండమైన ఊరేగింపు జరిగింది. విద్యార్థులు, ఉపాధ్యాయులు, గ్రామస్థులు పాల్గొన్నారు ప్రధాని, ముఖ్యమంత్రి, ఆనం వెంకటరెడ్డి, పెళ్లకూరు రామచంద్రారెడ్డి గారల దిష్టిబొమ్మలనుచేసి, వాటిని ఊరేగించి, బస్టాండువద్ద దహనం చేశారు. అరోజునుండి నిరాహారదీక్షలు కూడా జరుగుతున్నాయి.

దీక్షలు, సభలు, బంద్ లు

● 15 తేది రాత్రి వాకిలిలో విద్యార్థి సంఘం బహిరంగసభ ఏర్పాటుచేసింది. కాకర్ల చంద్రశేఖరరెడ్డి, కొడూరు నారాయణ రెడ్డి. రి. బి. రమణయ్యగారలు ఉపన్యసించారు.

● అన్నసాగరంలో 2 తేది నుండి నిరాహారదీక్షలు జరుగుతున్నవి ప్రత్యేక రాష్ట్రావతరణ వరకు ఇవి కొనసాగగలవని సర్పంచ్ శ్రీ సద్దా వసంతరెడ్డి తెల్పుతున్నారు.

—తరువాయి 8 వ పేజీలో

కవితారావం : ప్రత్యేకాంధ్ర నినాదం

జై ఆంధ్ర జగన్నాథరథం

కె. నారాయణరెడ్డి ఎం. ఎ.

జై ఆంధ్ర వేతల జగన్నాథుని రథం
జైత్రయాత్రకు కదిలె వాడవాడలసాగి!

ఒక్కభాష గలారు
ఒకే మమతలవారు
ఒక్క సంస్కృతి గలారు
ఒకెతల్లి బిడ్డలు వీరు
ఎందుకయ్యారిటుల
ఎవరు చెప్పగలారు?
ఏ వ్యక్తి స్వార్థమో
ఎవరి మోసమో కాని
ఏ యుక్తి మోహమో
ఒలిగొంది దేశాన్ని!

విజయనగరపు జనత గర్జించిచూచింది
ఓరుగంటిలో ప్రజత ఊసడిలి పలికింది
బంటిబిట్టన కవిత కుములిక య్యాడింది
నెల్లూరి తిక్కన్న కరిగి నీరయ్యాడు
మూసినది మాన్పడి ముందుకు దుగిడలేదు
తుంగభద్రాతల్లి తెల్లబోయింది
కృష్ణవేణమ్మయే కలగుండు వడ్డాని
గౌతమిదేవియే ఎగసి ఏడ్చెన తెంది!

కన్నతల్లికీతి కొట్టాలకని
అంధ్రమాతకు గదుపు చుమ్మకొట్టింది
పక్షపాతపు పల్కు లిక జైగవదలండి
కొంటి కొట్లాటేది పాడిగా పొదండి
కయ్యాలకటెకు కడగ బోవు టెమేలు
రెండురాష్ట్రము లైన ఒకె తల్లి బిడ్డలం
బ్రతుకు బాటకు ప్రేమ బాటలేయండి.

★

విడిపోతాం పి. ఎం.!

శిద్దంశెట్టి రామసుబ్బయ్య

ఇది మా అంధ్రప్రదేశ్
మా సుందర స్వాప్నికభూమి
అంధ్రఅన్నలు తెలంగాణతమ్ములు
అంతఃకలహాలతో అహర్నిశలు
పోరాడుకొనె వీరప్రదేశ్

ఏడతెగని 'బంద్'లు
ఎప్పుడూ 'రిలేపాస్టు'లు
అప్పుడప్పుడు రక్తాభిషేకాలు
ఇదే మాఅంధ్ర జన్మభూమి

ఎందరునాయకులు
ఎన్నెన్ని ఉద్రేకపు ఉపన్యాసాలు
మా అమాయక ప్రజలప్రాణాలకు
బిగించిన ఉరిత్రాళ్లు...

సమైక్యత లేనినాడు
విడిపోతే, పోయేదేముంది
ఆస్తులు తగలడ తున్న
ఆఫీసులు మూస్తున్న
నీరు-విద్యుత్ ఆగుతున్న
అమూల్యప్రాణాలు బలౌతున్నా
ఇంకా 'ముల్కీ' ఏమిటి?
ఎందుకీ సమైక్య అంధ్రప్రదేశ్?
అందుకే
విడిపోతాం పి ఎం.!
అంధ్ర-తెలంగాణగా
వేరవుతాం వేరవుతాం!

★

ఏదీ సోషలిజం?

ఎం. శ్రీనివాసరావు (బి.ఏ.)

ఏదీ సోషలిజం? ఎక్కడుంది?
రాజభరణాల రద్దులోనా?
బ్యాంకుల జాతీయంలోనా?
వ్యధాభ పంచసూత్ర పథకంలోనా?
తెలంగాణాలో దావ దెబ్బలు తింటున్న
అంధ్రుని వ్యాకయంలోనా?
అంధ్రుల న్యాయమైన హక్కును సజీవ
సమాధిచేస్తున్న కేంద్రపాలనలోనా?
ఆ ధౌర్జన్యాన్ని అనకతపకలుగా
వర్ణించి చెప్పే తెలంగాణా మంత్రులలోనా?
ఒకే రాష్ట్రంలో రెండు వింతరాష్ట్రాలున్న
ఈ ప్రజాస్వామ్యంలోనా?
ముల్కీ పేరుతో మోసంచేసే
మన కాంగిరేసు పాలనలోనా?
ఎక్కడుంది? మరెక్కడుంది?

'సోషలిజం' అంటే ఏమిటో తెలియని
మన ప్రజా(టి)నాయకుల మాటల్లోవుంది.
ఓట్లకోసం నోట్లు గుమ్మరించే
దేశనాయకుల చేతుల్లోవుంది.
ప్రజలకన్నా పార్టీ ముఖ్యమనే
పెద్దవారి పదవీకాంక్షలోవుంది.
విదేశీబ్యాంకుల్లో డబ్బు దాచుకుంటున్న
మహావహుల త్యాగంలోవుంది!

★

హృదయార్తి

విద్వాన్ టేకుమళ్ల సాయిబాబా

జై! జై!! అనే హర్షధ్వానాలు
మారుమోగాయట
ఒకప్పుడీ అంధ్రప్రదేశంలో,
'బలి-బలి' అనే ఆర్తనాదాలు
చెలరేగుతున్నాయ్
నేడీ అంధ్రప్రదేశంలో.
ప్రతిరోజూ పేపర్లు ప్రకటిస్తూనేవున్నాయ్,
రేడియోలు వినిపిస్తూనే వున్నాయ్,
ఎక్కడో ఒక్కడ జరిగినట్లుగా కాల్పులు;
ప్రజాసేయన్ను కోసమంటూ
ప్రాణాలను త్యాగంచేస్తున్నారు
అయ్యో! పాపం ఎందరో అన్నలు.
'నువ్వేసెక్షన్‌రా?' అని
బడిలోని సెక్షన్లను
ప్రశ్నించుకునే విద్యార్థులు;
'నువ్వేసెక్షన్‌రా?' అని
అరెస్టయిన సెక్షన్ల
నడుక్కుంటున్నారు, అమాయకులు.
'జై! జై!' అనే
పరమానందస్వనాలు వినిపిస్తూ
'బలి, బలి' అనే భయంకరరవాలు
వినిపించకుండా పోతాయేమో
కనీసం ఈ మూడురోజులైనా
కర్ణరంధ్రాలలో కాసింత
సంతసమన్నా నిలిచిపోతుందేమో
రావయ్యా! రా! బలిచక్రవర్తి,
రక్షించమనవయ్యా
నీవాకిలికావలికి వెల్లడించి మావ్యారయార్తి

★

ఏమని వ్రాయను?

విద్వాన్ ఎస్. సూర్యం

ఏమని వ్రాయుదున వపుల
నేమని దూఱుదు నమ్మికొన్న మా
స్వాములె అంధ్రనాయకులె
స్వార్థమునంబడి తేలుచుండ నే
నేమని వ్రాయుదాత నది
యే యటుచూతుదు ముల్కియొక్క నం
గ్రాహము ఘోరమయ్యె నవ
గాహనదీప నశక్యమేయగుణా.
ఎక్కడి ముల్కి? యెవ్వడిది?
యెక్కడిదీ పరమైనహక్కు మా
కక్కరలేదు లేదనది
యావనిప్రాయపు బాంధవిత్తకా
ఒక్కటిచేస్తి యొంటరిగ
ఒక్కటిఒక్కటి ఒక్కటంచు నే
తక్కట కాల్చినంపితిని
యూఱికిన దయలేనిరీతిగా.
కనికరమైనలేక కను
గానక లోన గటింపకుండ నె
మ్మనమున కొంచమైన నను
మానము జ్ఞానములేక చేత ని
క్కిన నధికారమంతటిని
కిమ్మనకన్ శిరసావహించి కా
ల్చిన నరరూపరాక్షసుల
చిత్తములన్ విధి గోలకుండునే.

——

'జై ఆంధ్ర'

(7వ పేజీ తరువాయి)

● వింజమూరు సమితిలోని కొత్తపాళెం పంచాయతీ సభ్యులు 10 తేదీ ఉపసర్పంచ్ శ్రీ తరతలూరు కోటయ్య అధ్యక్షతన సమావేశమై "ఆంధ్ర అన్నా- తెలంగాణా అన్నా" అనే కాంగ్రెసు వారి నినాదం నశించాలని, ప్రత్యేకాంధ్ర వత్తము ఉద్యమాన్ని బలపరచాలని పత్యేక రాష్ట్రంకోసం పంచాయతీ సభ్యులందరూ, ఉప సర్పంచ్‌తోసహా రాజీనామా చేసినారు. పేట పంచాయతీ సభ్యులైన పేట గురునాథం, గడ్డూరు కోటయ్య, కేదారం నాగేశ్వరరావుగారలుకూడా రాజీనామా లిచ్చారట.

● కోవూరు తాలూకా బుచ్చిరెడ్డిపాళెంలో 10 తేదీ బంద్ జరిగింది. 12 తేదీనుండి నిరాహారదీక్షలు సాగుతున్నాయి. వీటికి విద్యార్థి పరిషత్ ఆధ్వర్యం వహిస్తున్నదట.

● వరికుంటపాడు యువజనసంఘం వారు ప్రత్యేకరాష్ట్రంకోసం అనవరత ప్రారంభించి నిరాహారదీక్షలు జరుపుతున్నారు. వింజమూరు సమితి అధ్యక్షుడు శ్రీ సుంకర వెంకటనరసయ్యకూడా ఈ ఉద్యమంలో పాల్గొంటున్నారు.

● సిద్ధకొండూరులో 6 తేదీ దీక్షలు సాగుతున్నాయి. 10 తేదీ వి. వెంకట నాయుడు, వి. లక్ష్మయ్య నాయుడు, ఎస్. శ్రీనివాసులు, ఆర్. సుధాకరరావు, వి. కొండపనాయుడు (6) గారలు ప్రాయోపవేశం చేశారు. గ్రామ కార్యాచరణసమితి కార్యదర్శి శ్రీ వి. వి. కృష్ణయ్యనాయుడు ప్రభృతులు ఈ కార్యక్రమం నిర్వహిస్తున్నారు.

● అల్లూరురెడ్డిపాళెంలో 2 తేదీ నీటి బొట్టుకూడా లేకుండా బంద్! జైఆంధ్ర నినాదాలతో, నినాదాలతో ఊరేగింపుకూడా జరిగింది. అనాటినుంచి రిలేదీక్షలు సాగుతున్నాయి 6తేదీ బహిరంగసభ జరిగింది మేకల సోదరులు, తెలవాల దశరథ రామిరెడ్డి వల్లిగొట్ల సుబ్బారెడ్డి, శివరాత్రి వెంకయ్య, విద్యార్థులు సుబ్బారెడ్డి-రంగారావుగారలు ఉపన్యసించారు. ఎం.ఎల్.ఎ. కంచర్ల శ్రీహరినాయుడు 'కాళ్ళ కాసహిత ప్రవర్తన'నుగూర్చి అందరూ బహిరంగా ఉపన్యసించారు.

● కలువాయిలో 2 తేదీ బంద్ జరిగింది జైఆంధ్ర నినాదంతో దిక్కులు పిక్కటిల్లుతుండగా వరుసగా అన్ని ఆఫీసులమీద జెండా ఎగురవేసుకుంటూ, పోలీస్‌స్టేషన్‌మీదా ప్రతిష్ఠించబోగా 14 మంది విద్యార్థుల నిర్బంధంలోకి తీసుకొన్నారు వీరిలో విద్యార్థిసంఘం ప్రెసిడెంటు పి. వెంకటేశ్వర్లు, సెక్రటరీ టి. పుల్లయ్య వగైరాలున్నారు.

● వెంకటాచలంలో 'ప్రజాశక్తి'గా 2 తేదీ బంద్, సత్యాగ్రహం పతాక ప్రతిష్ఠాపనలు జరిగాయి. పాయసం సుబ్బరత్నం, కందికట్ల వేణుగోపాలయ్య, మైలపల్లి రమణయ్య, పాయసం రాధాకృష్ణయ్య ప్రభృతులంతా ఈ కార్యక్రమంతో సహకరించారని, వారికి యువజనసంఘం తరపున ధన్యవాదాలు చెపుతున్నాడు కార్యదర్శి సుధాకరరావు.

● 10 తేదీ అమరి దిరువెళ్ళ, మేకావారి శ్లైకొంగ పల్లె గ్రామస్తులు ప్రత్యేకాంధ్ర మైన ఊరేగింపు జరిపారు. అనంతరం దిరువెళ్ళలో నిరాహారదీక్ష పారంభించారు. మొదటిరోజు మెట్టా సుబ్బారాయుడు, దల్లవల్ల నాగేశ్వరరావు, సోమిరెడ్డి సుబ్బారావు, వంగల సుధాకర మూర్తి, షేక్ ఖాజావల్లి దీక్ష జరిపారు.

● వెంకటగిరి భూమి తనఖా బ్యాంకి సిబ్బంది కార్యదర్శి శ్రీ పి. రాజగోపాలరావు మొదలు అందరు శ్రీ కె. ఖాజా తరఫుం వరకు పదిమంది 21 తేదీ జైఆంధ్ర నాలుగు గంటలసేపు నిరాహారదీక్ష జరిపారు ప్రత్యేకరాష్ట్రాన్ని కోరకమేకాదు

21 తేదీ కాకినాడ సమావేశానికి ప్రజాప్రతినిధులు, నాయకులు చిరివిగా పాల్గొనాలనీ వారు బీటీ దీక్ష కోర్కెంలో వుంది

● 20 తేదీ ఉదయగిరి తాలూకా ఆంధ్ర సేన నాయకుడు శ్రీ కల్లవేరు అదెయ్య గారికి రిలేనిరాహారదీక్ష తిరిగి ప్రారంభించింది. సర్పంచ్ శ్రీ కల్లవనేని ముల్లయ్య కలిశారు పాల్గొన్నారు.

● వెల్గొండతాలూకా కోటూరులో ఉప సర్పంచ్ శ్రీ ఆర్. దశరథరామరెడ్డి, ఎగ్జిక్యూటివ్ ఆఫీసరు శ్రీ వై నారాయణయ్య తదితర యువకులు 6 తేదీనుంచి 10 తేదీ వరకు నిరాహారదీక్షలు జరిపారు మొదటిరోజు దశరథరామరెడ్డి, నారాయణయ్య, ఎ. ప్రభాకరమూర్తి, యు వెంకటేశ్వర్లు పాల్గొన్నారు శిబిరాన్ని శ్రీ ఎల్. ప్రభాకరరెడ్డి ప్రారంభించారట వేలకొద్ది ప్రజలు ఈ దీక్షను తిలకించారట

● వెంకటగిరి తాలూకా వర్ధమోహ్హరులో ఆంధ్ర ప్రజాపరిషత్తు శాఖ ఏర్పడింది: వి నారాయణరెడ్డి - ప్రెసిడెంటు. పి మునెయ్యనాయుడు-కార్యదర్శి 2తేదీ జరిగిన నెల్లూరు కాల్పులు, సి ఆర్. పి. అత్యాచారాలనుగూర్చి విచారణ జరిపించాలని 12 తేదీ తీర్మానం గావించారు.

చిత్రజగత్

(6వ పేజీ తరువాయి)

ఉన్నంత గాకపోయినా కొద్దిగానైనా, అదృష్టదేవత అయన్ని వరించినందుకు సంతోషించాలి.

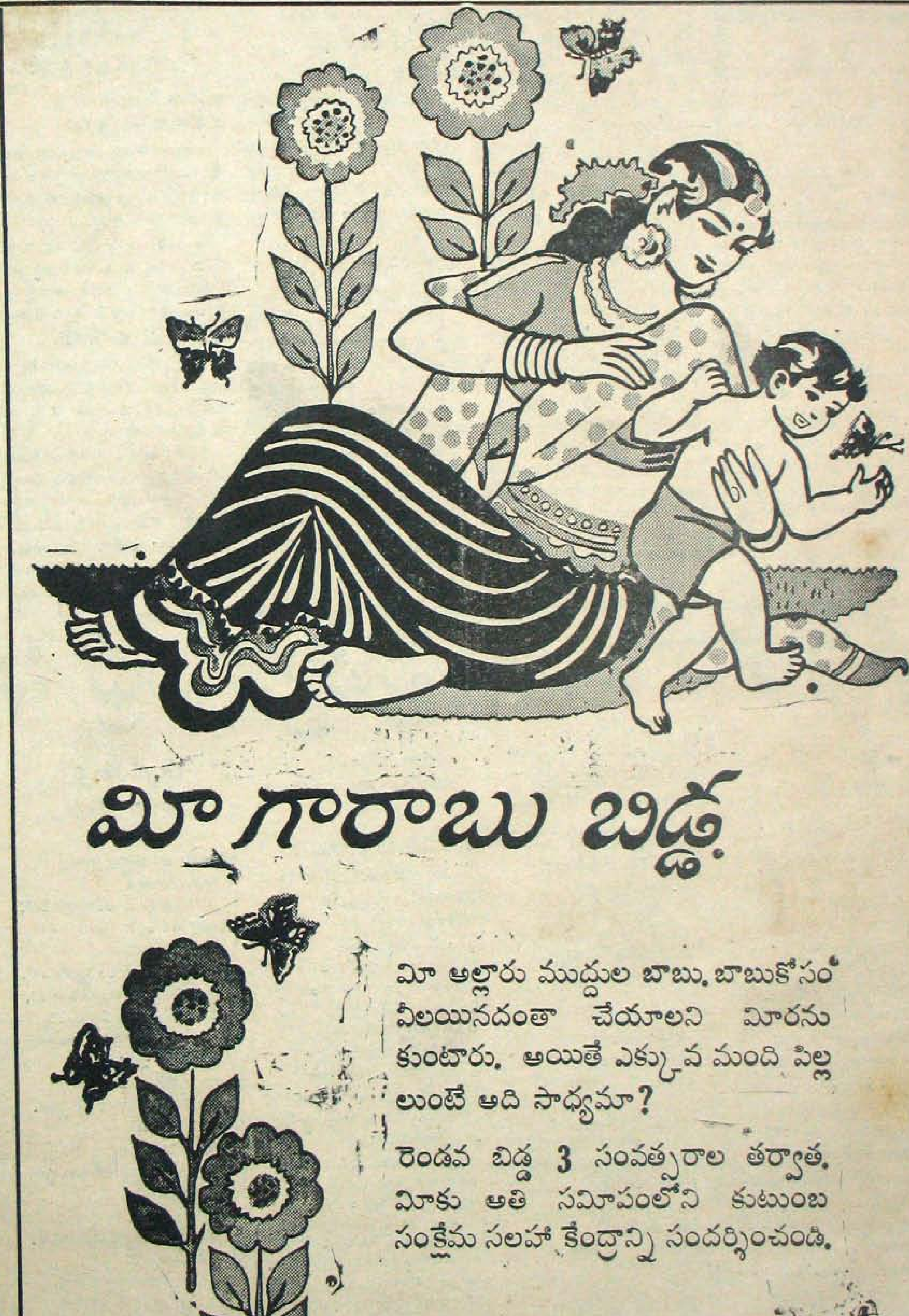
ఈ సారి అయన కన్నడంలో పట్టన్న దర్శకత్వం వహించిన చిత్రాన్ని కొన్నారు. దర్శకుడు కె ఎస్ ప్రకాశ రావు. రచయిత ఆత్రేయ. రెడ్డిగారు కథను, కథనం తీరును వివరించారు. కథ చాలా బాగుంది. అందులో హీరో విద్యార్థి గదుసు పిండం. దుడుకుతనంపాలు హెచ్చు ఊళ్ళో రౌడీ అని పేరు అయితే తను చేసినతప్పును అంగీకరించే మనో ధైర్యంగలవాడు. అంతేగాని ఒక తప్పు చేశారని, దానికి విలువలు వలవలు అల్లి చెపితేమాత్రం సహించడు. అలాంటివారి దగ్గరకు వెళ్ళి అడిగే ధైర్యంకలవాడు. ఈ పాత్రకు కొత్తనటుణ్ణి తీసుకోవాలని చూస్తున్నారు. పత్రికలకు ప్రకటనకూడా యిచ్చారు. ఆంగా హీరోగా వుండాలనే మనసున్నవారు రెడ్డిగారిని ప్రీవ్యూ మిద్దిలో కలుసుకోవచ్చు.

ఎన్. టి. ఆర్ - కృష్ణ

శ్రీకృష్ణ సత్యంలో వద్మాలయా కంబైన్స్‌లో ఎన్ టి. ఆర్. హీరోగా నటిస్తున్నారు. ఆయన ఫిబ్రవరినెలనుంచి కాల్ షీట్స్‌కూడా యిచ్చారు. పద్మాలయ కార్యాలయం ముహూర్తందరిగావుంది. ఎన్.టి.ఆర్, జమున, నాగభూషణం, అల్లు రామలింగయ్య తదితరులు నటిస్తున్న ఈ చిత్రంలో ఎన్.టి.ఆర్ సోదరుడుగా కృష్ణ నటిస్తారు వి రామచంద్రరావు దర్శకుడు

నిజరూపాలు

నందనరావు దర్శకత్వాన తయారైన 'నిజరూపాలు' చిత్రం రిలీజ్ ఈమధ్య చూచాను. కథలో మంచి సస్పెన్సువుంది. రంగారావుమీదనే కథ ఎక్కువగా నడుస్తుంది. అందులో అయన రెండు పాత్రలను ధరించారు

Edited, Printed and Published by M. Sree Ramamurthy, at the Zamin Ryot Press, 870, Tipparajuvari Street, Nellore (A. P.)